

ကရင်ရိုးရာလက်ချည်ပွဲတော်

(၃၂) နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားရဲတပ်ဖွဲ့နေ့
ဗားအံရိုင်တွင် ပြုလုပ်

ဗားအံရိုင် ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး
နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး

မူးမြို့နယ်၌ ကြိမ်မြောက်
ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး တွန့်တရက်

ကေအန်ယူ - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (ဗဟို)၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စည်းရုံးရေးကော်မတီ၊
ပညာပေးရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီမှ ထုတ်ဝေသည်။

၁. အယ်ဒီတာအာဘော်.....၁

၂. ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး သတင်းထုတ်ပြန်ချက် ၃/ ၂၀၂၃ ..... ၂

၃. ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၃

၄. နှံ့ချုပ်ကဲကွဲတူချုပ်ကဲ ၄

၅. လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံရေးအပေါ် ကေအဲန်ယူရဲ့ သဘောထား နှင့် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ၅

၆. စစ်သည်တော်၏ အလွမ်းတေး ၈

၇. မျိုးဆက်သစ်တို့ ပန်းထက်ဝယ် ၉

၈. စစ်သည်လွမ်းတေး..... ၉

၉. ကညီလှိုလှိုထူထူနု ဘုရားတော်အိပ်ယာအိပ်ဘွား ဒီး တာ်ကံာ်စုကွဲကလအာဂျာ် ၁၀

၁၀. တာ်ဆာဂုဆာဝါဒီး တာ်ဟ့ာ်ကံာ်ဟ့ာ်ဘါဆူ ကညီတာ်ဟံာ်ဆာခိာ်နံာ်..... ၁၂

၁၁. ပအိာ်ကံာ်ကျဲာ် အိာ်ထီာ်ထီ သုဝဲဒံာ်လဲာ် ဒုာ်ဒါအတာ်ဟ့ာ်ပလီာ်အယ် ၁၃

၁၂. ဆီမိာ်ဟုဖးထီာ်ဒုာ်ဖိ..... ၁၄

၁၃. သုးမိာ်ရီၤ အတာ်မအာ်မာ်သီတဖာ် ၁၉

■ အယ်ဒီတာအာဘော် ■

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့ အာဏာသိမ်းသည့်အချိန်မှစ၍ ၂၀၂၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ အထိ ဆိုလျှင် (၂) နှစ် (၇) လတာအထိကြာခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိအာဏာသက်ဆိုးရှည်စေရေးအတွက် တရားဝင်မှုရရှိအောင် နည်းမျိုးစုံဖြင့် အစဉ်တစိုက် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လတွင် တိုင်းပြည်မငြိမ်သက်သေးဟုဆိုကာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်း ပုံကို ခုတုံးလုပ်ပြီး နောက်ထပ်အာဏာသက်တမ်း (၆) လထပ်တိုးယူခဲ့ သည်။

ယနေ့အထိ နိုင်ငံတကာ၏ အသိအမှတ်ပြုမှုမရရှိသေးပေ။ ၂၀၂၆ ခုနှစ်တွင် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း (အာဆီယံ) ၏အလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံအလှည့်ဖြစ်သော်လည်း ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၂၃ စက်တင်ဘာလ၅ရက်နေ့က ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ အာဆီယံထိပ်သီးညီလာခံ ပထမ နေ့မှာပဲ ၂၀၂၆ ခုနှစ်မှာ ကျရောက်မယ့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အာဆီယံ အလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးနေရာကို ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံက လွှဲပြောင်းရယူပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် အာဏာသိမ်း စစ်ကောင်စီက နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုမှုရရှိ ကြိုးစားနေတဲ့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေအတွက် ကြီးမားတဲ့ ထိုးနှက်ချက်ဖြစ်သည်။

စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကို အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌ ရာထူးတာဝန် ထမ်းဆောင်ခွင့်မပေးဖို့ အခုလိုဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်သည့် အာဆီယံ၏ ရပ်တည်ချက်သည် မြန်မာ့အရေး ကိုယ်တွင်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဧပြီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျာကာတာ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်ခေါင်းဆောင်ကိုယ်တိုင် တက်ရောက်ခဲ့သော ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့် အာဆီယံ ဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ချက်ဖြစ်သည့် ၁) အကြမ်းဖက်မှုများ ချက်ခြင်းရပ်ပေးရန်၊ ၂) သက်ဆိုင်သူများအားလုံး တွေ့ဆုံရေး၊ ၃) တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးဖြစ်ပေါ်လာဖို့အတွက် အာဆီယံအထူးသံတမန်မှ ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးရေး၊ ၄) အာဆီယံကနေတစ်ဆင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့် အကူအညီများပေးရေး နှင့် ၅) အာဆီယံ၏ အထူးသံတမန်မှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ပြီး သက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ အားလုံး နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးတို့ကို အာဏာသိမ်း စစ်ကောင်စီဘက်က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိသည့်အပြင်

ပြည်သူတွေကို ပစ်မှတ်ထားပြီး ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများသော်လည်းကောင်း၊ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လက်နက်ကြီး ဖြစ်သော်လည်းကောင်း ဗုံးကြဲပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများ လုပ်ဆောင်မှု ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည့်အတွက် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့အတွက် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီသည် တရားဝင်မှုရရှိရေးအတွက် နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် အသည်းအသန်လုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့တရားဝင်မှုရရှိရေး နည်းလမ်းထဲမှ တစ်ခုသည်ရွေးကောက်ပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပခြင်းဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရသည့် နိုင်ငံရေးပါတီကို အာဏာပြန်လွှဲလိုက်သည့်နည်းနာဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်မှာစစ်တပ်ကိုကျောထောက်နောက်ခံပြုထားသောစစ်တပ်၏ပါတီဖြစ်သည့် USDP ပါတီကို အနိုင်ရအောင် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ထပ်မံထုတ်ပြန်လိုက်သည့် ပါတီမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်အရ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် အခြားသောနိုင်ငံရေးပါတီများတို့မှ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာ ဆောင်သည့် ရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်လှိုမရအောင် ပိတ်ပင် တားဆီးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထိုသို့ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် တစ်ဖက်မှငြိမ်းချမ်းရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ဘန်းပြုပြီး နိုင်ငံရေးအာဏာခွဲဝေမှုကိုစစ်ကောင်စီကဘဲ အားလုံးပေးလို့ရတဲ့ ပုံစံမျိုးဖြင့် NCA လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသော တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအချို့ကို အချို့သတ်တွေ့ဆုံကာ မက်လုံးပေးပြီး NCA အရ နိုင်ငံရေးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကို ဘန်းပြုလုပ်ဆောင်နေသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်မှုကတော့ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအနေဖြင့် တရားဝင်မှုအရ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါ၏လော ဆိုသည်ကို မေးမြန်းရမည်ဖြစ်သည်။ NCA အရ ရှိရမည်ဖြစ်သော လွှတ်တော်လဲမရှိတော့၊ နိုင်ငံရေးပါတီကလည်း မပြည့်စုံ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း တစ်ခြမ်းပွဲရှိနေသော အနေအထားတွင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီမှ NCA ကိုခုတုံးလုပ် အယောင်ပြုပြုလုပ်နေသည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးသည် စစ်မှန်သောငြိမ်းချမ်းရေး မဖြစ်သည်မှာ သေချာနေပါသည်။

အကယ်၍သာ အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီသည် တကယ်စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုကို လိုလိုလားလား တည်ဆောက်လိုသော ဆန္ဒရှိသည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံအာဏာကို သိမ်းစရာလုံးဝမလိုပါကြောင်း နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဘန်းပြုပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကို ဟန်ပြု လုပ်ဆောင်ဖို့ လုံးဝမလိုပါကြောင်း .....

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဗဟိုဌာနချုပ်

ကော်သူးလေ

www.knuhq.com

သတင်းထုတ်ပြန်ချက် ၃/၂၀၂၃

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့

၁။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ(၇)ရက်နေ့တွင် အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ ၏ လေတပ်မှ ဂျက်တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် မူကြော် ခရိုင်၊ လူသော မြို့နယ် ခေးပူကျေးရွာအုပ်စု သေသူးဒီး ကျေးရွာသို့ (၁)ကြိမ်၊ လယ်မုပလောကျေးရွာအုပ်စု ကော်ရော် ဘောထ ကျေးရွာသို့ (၁)ကြိမ် နှင့် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ နာကိုဒီးကျေးရွာအုပ်စု ထီးကော်ထာရွာသို့ (၁)ကြိမ် စုစုပေါင်း (၃)ကြိမ် ကို အပြစ်မဲ့အရပ်သားပြည်သူများကိုပစ်မှတ်ထားပြီး ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံ၊ စာသင် ကျောင်းများ နှင့် လူနေအဆောက်အအုံများပေါ်သို့ လာရောက်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၂။ အဆိုပါ ဂျက်တိုက်လေယာဉ်ဖြင့် လာရောက်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ကျောင်းဆရာ (၁)ဦးနှင့် ကျောင်းသား (၄)ဦး သေဆုံးခဲ့ရပြီး၊ ကျောင်းဆရာမ (၁)ဦး၊ ကျောင်းသား (၅)ဦး နှင့် ရွာသား (၁)ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ရည်ရွယ်ချက် ရှိရှိ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် စာသင်ကျောင်း (၁) ကျောင်း ၊ ကျောင်းသားဘော်ဒါဆောင် (၁)လုံး၊ ဘုရားကျောင်း (၁)ကျောင်း၊ ဝတ်ပြုဆုတောင်းရာနေရာ (၁)နေရာ နှင့် လူနေအိမ်ခြေ (၁၀) လုံး ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သည်။

၃။ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာသေဆုံးခဲ့ခြင်းနှင့် ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရသည့် လူနေ အဆောက်အအုံ၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဘော်ဒါဆောင်နှင့် ဘုရားကျောင်းဆောင်များတို့မှာ- လူသောမြို့နယ် ခေးပူကျေးရွာအုပ်စု သေသူးဒီးရွာတွင် နေထိုင်သော စောဆရေးမူး (၄၅)နှစ် မှာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိပြီး (၁) စောဟဲမူ၊ (၂) စောလေမူ၊ (၃) စောသဝါး နှင့် (၄) စောမောင်ဘ တို့၏နေအိမ် (၄)လုံး ပျက်စီး သွားခဲ့သည်။ လူသောမြို့နယ် လယ်မုပလောကျေးရွာအုပ်စု ကော်ရော်ဘောထာရွာအတွင်းရှိ (၁)စောအယ်ကညော၊ (၂) စောကီမဲ၊ (၃) စောခါးဂေမူး၊ (၄) စောစေးပွယ်ဝါး၊ (၅) နော်ထူးနူး နှင့် (၆) စောပလာဝါး တို့၏နေအိမ် (၆)လုံး ပျက်စီးခဲ့ပြီး ဘုရား ကျောင်း (၁)ကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်း (၁)ကျောင်း နှင့် ဝတ်ပြုဆုတောင်းရာကျောင်းဆောင် (၁)ဆောင် တို့ ထိခိုက် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည်။ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ နာကိုဒီးကျေးရွာအုပ်စု ထီးကော်ထာရွာတွင် ကျောင်းသူကျောင်းသားများနေထိုင်သော ဘော်ဒါဆောင် သို့ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ (၁) စောဖါးဒါး(၅၆)နှစ်(ကျောင်းဆရာ)၊ (၂) စောအယ်မူလား (၁၄)နှစ် (ကျောင်းသား)၊

(၃) နော်ထီးခူဖေါ (၁၆)နှစ်(ကျောင်းသူ) နှင့် (၄)စောဘိုကြီး (၁၃)နှစ် (ကျောင်းသား) တို့ (၄) ဦးမှာ သေဆုံးခဲ့ရပြီး (၁)နော်ဖေါစေးထူး (၁၄)နှစ် (ကျောင်းသူ)၊ (၂)နော်ဒါးဝါး (၁၁)နှစ် (ကျောင်းသူ)၊ (၃)စောအယ်မူလာဝါး (၉)နှစ် (ကျောင်းသား)၊ (၄)စောအယ်နေထူး (၁၅)နှစ်(ကျောင်းသား)၊ (၅)နော်မူလာကပေါ် (၁၆)နှစ် (ကျောင်းသူ) နှင့် (၆)နော်ဒါး (၂၄)နှစ် (ကျောင်းဆရာမ)တို့မှာ ထိုခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့ပါသည်။

၄။ ယင်းသို့ ပြည်သူများအား အကြောင်းမဲ့ လေကြောင်းများဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုများကို ဥပဒေမဲ့ ကျူးလွန်လျက်ရှိပြီး စစ်ရာဇဝတ်မှုများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ချိုးဖောက်လျက်ရှိသော အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ မှ သော်လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာ တရားရေး ယန္တရား များမှသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော အာဆီယံနှင့် (ASEAN) နှင့် ၎င်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများမှသော်လည်းကောင်း ပို၍ ထိရောက်လက်တွေ့ကျသော နည်းလမ်းများဖြင့် တိုးချဲ့ ပိတ်ဆို့၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ကြရန် တောင်းဆိုလိုက်သည်။

၅။ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ပြည်သူလူထုများ၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ် များတို့ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်အပ်ပါသည်။

ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ
ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
ဗဟို

- ဆက်သွယ်ရန်-
- ပဒို စောတောနီး (+၆၆ ၆ ၃၀၂၀ ၂၄ ၁၁)
  - ပဒိုစောကလယ်စေး (+၆၆ ၆ ၄၉၀၃ ၀၃၄၀)

ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း

ပူးတွဲတင်ပြ လက်တင်ပိတ်ထွဲ
တင်မေးဖျါထိုင် တင်ထဲသီးတုသီးခွဲးယာ်

၅၄. နဆာ်ခိန်ယာ် တင်ခွဲးတင်ယာ်တဖှ်
- (၁) ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း အထံဖိကိဖိကိးကဒဲး အိန်ဒီးတင်ခွဲး တင်ယာ်လၢ ကပူဖျဲးဝဲဒု်ဒီး နဆာ်ခိန်ယာ် တင်ဘု်ဒိ တင်ဟးဂီအသိ တင်ကိတင်ခဲ တင်တတၢ်တနါ လၢကဘု်ကွၢ်ဆာ်မဲာ်ဝဲဒု်တဖှ် အမဲာ်ညါအိန်ဒီးတင်ခွဲးတင်ယာ်လၢကဒီးနာ်ဘု်ဝဲ ခိန်ယာ်နဆာ်လၢ အဖိးမံဒီး နဆာ်တင်ဘု်တု ဒီး ဘု်လိာ်ဖိးမံဒီး တင်အိန်ဆူာ်အိန်ချ နု်လီၤ.
  - (၂) ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း ဒီး ကိာ်စဲာ်ပဒိန်တဖှ် ကဘု်သု်ညါ ပာ်ပနီာ်ဝဲ ကလုာ်ခူာ် ပှၤနီာ်ဂံာ်စှၤ ပှၤထူလံာ်ဖိတဖှ် အတင်ခွဲးတင်ယာ်လၢကဒိတဒါ, ကတီၤဝဲ နဆာ်ခိန်ယာ် ဒီးဖဲအဝဲသုာ် အိန်သုာ်ထိုင်ဆိလီၤသး လီာ်ကဝီပူၤ အိန်ဒီးတင်ခွဲးတင်ယာ်လၢ ကတြီပနီာ်ဝဲ တင်ထုးထိုင်စူးကါဝဲနဆာ်ဟီာ်လၢာ် တင်အိန်ယာ်တလၢကွံာ်အခါး လၢအမၤဘု်ဒိဝဲ ခိန်ယာ်နဆာ်သု နု်လီၤ.

- ဂံာ်ခိန်ထံးသနူ ဘု်ထွဲ ဖွဲ့စည်းခွင့် တင်ဘု်တင်ဘာ ဒီး တင်ဒိတဒါ
- (၅၅) ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း အတင်ဘု်တင်ဘာ ဒီး တင်ဒိတဒါ အဖိလစံာ်သနူ (Policies) တဖှ်နုာ် ကဘု်သုာ်ထိုင်အသး လၢပှၤကူပှၤကညီ အတင်ဘု်တင်ဘာ (Human Security) အဖိခိန်နုာ်လီၤ ဘု်ထွဲဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း အတင်ဘု်တင်ဘာဒီး တင်ဒိတဒါ သုးတဖှ် ခဲလၢာ်နုာ် ကဘု်အိန်ဝဲဒု်လၢ ကိာ်ပဒိန် လၢဘု်တင်ယုထၢထိုင်အိၤ ဒိဒိန်မိန်ကရူာ်စံာ်အကျဲသနူ အတင်ပၤတင်ဆှၢ အဖိလၢာ်နုာ်လီၤ.
  - (၅၆) ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း ကဘု်ကွဲးလီၤပာ်လီၤနုာ် ကိာ်စဲာ်တင်ဘု်တင်ဘာဒီး တင်ဒိတဒါဖိလစံာ်သနူ (policies) ဒီးသဲစးတင်ဘုၤတဖှ်နုာ်လီၤ တင်ဘု်တင်ဘာဒီး တင်ဒိတဒါ အဂီၢ်တင်ထိုင်တယာ်လီၤကျိန်စ့ (Budgets) တဖှ် ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်းကဘု်ပာ်ထံစိကွၢ်ဝဲဒီး ပာ်ဂါာ်ပာ်ကျၢၤနုာ်အိၤလီၤ.
  - (၅၇) ဖွဲ့စည်းခွင့်အဖွဲ့အစည်း ဒီး ကိာ်စဲာ်ပဒိန်တဖှ် တင်ကဘု်သုာ်ထိုင်ဆိလီၤအိၤ လီၤလီၤဆိဆိနုာ်လီၤ ကိာ်စဲာ်တဖှ် အိန်ဒီးတင်ခွဲးတင်ယာ်လၢ ကဒုးအိန်ထိုင်ဝဲ တင်ဘု်တင်ဘာသုး (Security Forces) နုာ်လီၤ ကိာ်စဲာ်ပဒိန် ဒီး ကိာ်စဲာ်

တော်တော်တော်သုံးတဖန် ကဘဉ်အိဉ်ဝဲလၢ အကီဝဲစဲဒဉ်ဝဲ ကီဝဲပဒိဉ်အတၢ်ပတၢ်ဆၢ အဖိလၢန့ၣ်လီၤ ကီဝဲစဲပတၢ်ကီဝဲ ဒီး ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ သးတဖန် တၢ်ထီဉ်တယၢ်လီၤ ကျိဉ်စ့ (Budget) န့ၣ်ကီဝဲစဲဘျီဉ်ဒိဉ်ကဘဉ်ပဲာ်ထံစီၤကွၢ် ဒီး ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢၤန့ၣ်အီၤလီၤ

(၅၈) ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး ဂုၢ်ဂီၤအူတၢ်အိဉ်သးအကတီၢ် မ့ၢ်ဂ့ၤ န့ၣ်ဆၢတၢ်တတၢ်တနၢ် ဒီး လၢတၢ်မၤပူၤမၤဖျဲးတၢ် မၤတဖန် တၢ်မၤအီၤတုၤလီၤတီၤလီၤ ကန့ၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဘဉ် ထွဲတၢ်စူးကါတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢသးတဖန် ကီဝဲစဲပဒိဉ် ဒီး ကီဝဲစဲပဒိဉ် ဘဉ်ထွဲတဖန် ကဘဉ်ထီဉ်ဃူ စံဉ်ညိဉ်တၢ် မၤ အီၤန့ၣ်လီၤ

(၅၉) တၢ်ကဘဉ်ကရၢကရိထီဉ် ဖဲဒဲးရဲဉ်ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး တၢ်ဒိတဒၢကီဝဲကး (National Security and Defense Council) န့ၣ်လီၤ ကီဝဲကး(Council) အံၤအပူၤ တၢ်ကဘဉ်ကရၢကရိထီဉ်အီၤဒီး ကီဝဲစဲ တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး တၢ်ဒိတဒၢသးကီဝဲကးတဖန် အစ့ၤက တၢ် တကဖုဉ်စုဉ် ဃုာ်ဒီး ကီဝဲစဲပဒိဉ် ပှၤလၢတဘဉ် အါန့ၢ် ကီဝဲကးကရၢဖိ ခဲလၢာ် (၃၀) မျးကယၤ အဖိခိဉ် ဘဉ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲဒဲးရဲဉ်ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢသန့ တၢ်မၤကျဲ (Security System)

(၆၀) ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး လီၢ်ကဝီၤပဒိဉ်တဖန် အဘၢဉ်စၢၤတၢ် နီၤလီၤတၢ်စိကမိၤ ဒီး မၤတၢ်ပၤခွဲးယၢ်တဖန် ကရၢကရၢ (မ့တမ့ၢ်) ပှၤနီၢ်တကအဂီၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီ လၢတၢ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အီၤတဖန် ဒီး တၢ်စူးကါဝဲဒဉ်တၢ်နီၤလီၤတၢ် စိကမိၤလၢတၢ်ပာ်လီၤတၢ်စံဉ်ညိဉ်တၢ်အဂီၢ် ဒီး တၢ်နီၤဟ့ၣ် လီၤ မၤတၢ်ပၤတဖန်အံၤ ကဘဉ်သန့ထီဉ်အသးလၢ ပှၤလီၢ် ကဝီၤဖိတဖန်အလုၢ်လၢထူသန့ တၢ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘျီဒီးတၢ် လိဉ်ဘဉ်နီၢ်နီၢ်တဖန်အဖိခိဉ် ဒီး ကဘဉ်မၤဖျါထီဉ်ဝဲ လီၢ်က ဝီၤတခါဒဉ်ဝဲစုဉ်စုဉ်အတၢ်တိာ်ကူဉ်ကျဲခိဉ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ က ဘဉ်မ့ၢ်ဝဲဖဲဒဲးရဲဉ် တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢသန့တၢ်မၤကျဲ (System) တခါလၢအုဉ်ကီၤဒီး ဟ့ၣ်ဝဲ ထံဖိကီဝဲဖိကမုၢ် တၢ်ဘဉ် တၢ်ဘၢ ဒီး တၢ်ဒိတဒၢ ခုၤသဝီတဖန် ဒီး ကဘဉ်မ့ၢ်ဝဲ ဖဲဒဲး ရဲဉ်ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ လၢကလုာ်ဃုာ်ကိးဖုဒဲး ဒီးတၢ်ကရၢကရိဒီး ကရၢကရၢခဲလၢာ် ပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်ဝဲ ဒီး ဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢန့ၢ် တုၤလီၤတီၤလီၤ န့ၣ်လီၤ

တၢ်ပတၢ်ပြး ဒီး ကမုၢ်ဂုၢ်ဝီ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ (Administration and Public Services)

(၆၁) ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး ကီဝဲစဲပဒိဉ်တဖန် ကဘဉ်ထီဉ်ဃူမၤသကိးဝဲ တၢ်ကွဲးလီၤဒုးအိဉ်ထီဉ် ဖိလစံဉ်သန့ လၢတၢ်သိဉ်လိန့ၣ်ယုၤ ကီဝဲပဒိဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖန် ဘဉ်ထွဲတၢ်ပတၢ်ပြး ဒီး ကမုၢ်ဂုၢ်ဝီတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ(administration and public services), ဒီးတၢ်ပာ်ပနီဉ် အလံာ်ညိဉ်သိဉ်ဒိဉ် အနီဉ်ထီဉ် (criteria) လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိဉ်လိန့ၣ်ယုၤကွၢ် ကီဝဲပဒိဉ် ပှၤ မၤတၢ်ဖိတဖန် တၢ်သိဉ်လိကွၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ လံာ်ညိဉ်သိဉ်ဒိဉ် တဖန်အံၤ တၢ်ကပဲာ်ဖဲးနီၤဖး ဒီး ဘျီဘဉ်မၤဂ့ၤထီဉ်အီၤ ဒ်ထံ ရုၢ်ကီဝဲသဲးဂုၢ်ဝီ, ပှၤဂုၢ်ဝီ, မုၢ်ကျိၤဝဲလဲကွၢ်ဂုၢ်ဝီ ဒီး စိၤအတၢ် သုတၢ်ဘဉ် အကျိၤအကျဲ အတၢ်လဲၤထီဉ်လဲၤထီ အိဉ်ထီဉ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ

(၆၂) အိဉ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤ ကဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲကွၢ် လီၤလီၤဆီ ဆီ, ကပၤဆၢရဲဉ်ကျဲဝဲ ဒီး ကဃုထၢထီဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိတ

ဖန် လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ် လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်သိဉ်လိန့ၣ် ယုၤကွၢ်ကီဝဲဒိဉ်ကီဝဲထီ လၢကီဝဲပဒိဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ (Civil Service Academies) အဂီၢ်တဖန်န့ၣ်လီၤ

(၆၂) အိဉ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤ ကဃုထၢ ကီဝဲပဒိဉ်ပှၤမၤတၢ်ဖိ, ဒုးအိဉ်ထီဉ် တၢ်သိဉ်လိန့ၣ်ယုၤကွၢ် လီၤလီၤဆီဆီ, အိဉ်ဒီး ခွဲးယၢ်လီၤ ကပၤဆၢရဲဉ်ကျဲဝဲ ဒီး ထၢဟ့ၣ်လီၤ ကီဝဲပဒိဉ် ပှၤမၤတၢ်ဖိတဖန် မူဒါသ့န့ၣ်လီၤ

ကီဝဲပဒိဉ်ကဒဲးကဒဲး ဘၢဉ်စၢၤတၢ်ဂ့ၤလိာ် (Inter-Governmental Relations)

(၆၃) ဖဲဒဲးရဲဉ်ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ ဒီး ကီဝဲစဲတဖန် အဘၢဉ်စၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး ကီဝဲစဲ ကဒဲးကဒဲး အဘၢဉ်စၢၤမ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်ဂုၢ်လိာ်ဘျီလိာ် ဒီး တၢ်ဂုၢ်ကီမ့ၢ်အိဉ်ထီဉ်ဝဲသၢပှၤ ဒ်သိးဒီး တၢ်ပာ်ဖျိဉ်ထီဉ်သး ဒီး ဃုာ်လီၤဘျီလီၤအီၤ ကန့ၢ်ကသ့ဝဲ ဒီး တၢ်မၤသ့ၣ်တဖန် တၢ်ပာ်ဖျိဉ်မၤသကိးတၢ်ကန့ၢ်ဝဲအဂီၢ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် ခိဉ်န့ၢ် အိဉ်အထီ ကမံးတံာ်သယံးမ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ ဂုၢ်ဝီဘဉ်ထွဲတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ (related sectors)တမံးဂ့ၤတ မံးဂ့ၤကန့ၢ်ဝဲအဂီၢ် တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် ကိတိာ်ကမံးတံာ် သ ယံး (Joint Ministerial Committees) မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ် ပၤဆၢရဲဉ်ကျဲတၢ်နီၤလီၤဖျဲးကါကျိဉ်စ့ ဒ်တၢ်ပာ်ပနီဉ်အီၤတ ဖန်အဂီၢ် တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ် ကျိဉ်စ့ဂုၢ်ဝီ ကမံးတံာ်သယံး မ့ၢ် ဂ့ၤ ဒီးကမံးတံာ်လၢအလီၢ်အိဉ်တဖန်သ့န့ၣ်လီၤ ဒ်တၢ်လိဉ် ဘဉ်အိဉ်ဝဲအသိး တၢ်ပာ်ပနီဉ် ကမံးတံာ်တဖန် အသးသမူ အယုာ်အကၢ သ့န့ၣ်လီၤ

(၆၄) ဒ်ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ တၢ်သ့ၣ်ထီဉ်ဆီလီၤအိဉ်ဝဲအသိး ကီဝဲစဲ ခိဉ်န့ၢ် အိဉ်အထီတဖန် အိဉ်ဝဲလၢ ကီဝဲစဲတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ အဖိ ခိဉ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲဒဲးရဲဉ်ဘဉ်အပူၤ တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အိဉ်တၢ်ဒဲးတဖန် ပကပာ်ဖျါထီဉ်ကဒီး လၢလံာ်လၢ ကပဲာ်ဆူညါတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ

EhDuhw' DCD

ကီဝဲပူၤကီဝဲချၢကညီဖိ တံတံအဲဉ်ဘဉ်သ့ထီဘီ ဖိခိဉ်မ့ၢ်ဒီးဖိခိဉ်ခွါ တံကတဲသ့တၢ်တခါ	ဟီဉ်ခိဉ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် တလၢအခၢးသ့တမၤ ဖဲန့ၣ်မုၢ်သးဝးအခါ ဃုထီဉ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ
တၢ်ပၢၢ်ဆၢန့ၣ်ဆံဘျီလံ ပတတုၤဆူတၢ်သးမံ ဖိလံတနီၤစံးဝဲလၢ ခိဉ်န့ၢ်ခဲအံၤပှၤတကျၢ	ကညီဖိကီဝဲပူၤကီဝဲချၢ ဟးဆူးတၢ်ဒုဉ်ခွဲဉ်စံးအၢ ထီဉ်ဃုလီၤက့ၤသပၢၤဒီ, န့ၣ်ခွဲဉ်ကဲက့ၤတဒုဉ်ဃီ
ပတၢ်ပၢၢ်ဆၢတၢ်လဲၤကျဲ ဒ်သ့ထီဉ်သ့သ့ညါထွဲ တနီၤပှၤသ့ၣ်ဘီဉ်သးစၢ် တဲဆါက့ၤအခိဉ်အန့ၢ်	ပဲၤဒီးတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဝါခိဉ်အါ တံတၢ်ကွဲးလၢလီ ခုပျာ်ယၢ်ကီဝဲဂျၢ သးက့ (၆)
တၢ်တဲဆါပဲာ်အၢပဲာ်သီ ကဲထီဉ်က့ၤတၢ်သးဒုဒီ အၢယီတံတံကတဲသ့ ကွၢ်လီၤက့ၤပတၢ်အိဉ်မူ	

ကေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးရဲ့ (၁၇) ကြိမ်မြောက် ကွန်ကရက်အပြီး ပထမဦးဆုံးကျင်းပတဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ သံတမန်များ၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖိတ်ကြားထားသူများနှင့် အွန်လိုင်းကနေကြည့်ရှုနေကြတဲ့ တော်လှန်ရေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် ပြည်သူလူထုများခင်ဗျား၊ အားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲကို အချိန်ပေး နားထောင်ပေးကြတဲ့အတွက် အထူးဝမ်းသာဂုဏ်ယူပါကြောင်း ပဏာမ ပြောကြားလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံရေးအပေါ် ကေအန်ယူသဘောထားနဲ့ ရှေ့ဆက်ဦးစားပေးလုပ်ရမယ့် လုပ်ငန်းတွေထဲက အချို့ဖြစ်တဲ့ (၅) ချက်ကို မီးမောင်းထိုးပြ သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပထမ ဦးဆုံးက နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်ဖြစ်မယ်။ ဒုတိယတစ်ချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ကော်သူးလေပြည်နယ် (သို့မဟုတ်) ကော်သူးလေ ဖက်ဒရယ်ယူနစ် ရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်မည့် လုပ်ငန်းတွေကို အကျဉ်းလေး ပြောမှာဖြစ်ပြီးတော့ အုပ်ချုပ်ရေး (Governance) နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကျွန်တော်တို့လုပ်ကိုင်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေးနဲ့ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေ၊ နောက်ဆုံးကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အဖွဲ့ အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ကိစ္စတွေကို ကျွန်တော်တို့ တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

ပထမဦးဆုံးအနေနဲ့ တင်ပြလိုတာက ဒီကနေ့မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းမှာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အကြပ် အတည်းများနဲ့ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်မှုတွေဟာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းမှသာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပြဿနာတွေ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို ပထမဦးဆုံး ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး တဲ့အချိန်ကစပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ အစိုးရအဆက်ဆက်က ဖြေရှင်းဖို့ တောက်လျှောက်ပျက်ကွက်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတည်ဆောက်မှု ပြဿနာများ (Instinction Political Crisis) လို့ဘခေါ်ခေါ် (National Building Crisis) လို့ဘခေါ်ခေါ် ကျွန်တော်တို့တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ဖက်ဒရယ်တောင်းဆိုမှုကို ငြင်းပယ်ကတည်းကနေပြီးတော့ အကြမ်းဖက်တုန့်ပြန်မှုတွေကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ဦးစွာပြောကြားလိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒီမိုကရေစီပျောက်ဆုံးမှုနဲ့ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးပျောက်ဆုံးမှုနှစ်ခုကို ကြုံတွေ့နေရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှစ်ခုကို တစ်ခုပြီးမှတစ်ခု ဖြေရှင်းလို့မရဘဲ တစ်ပြိုင်တည်းဖြေရှင်းရမှာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို အတိအလင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ အဲဒီအတွက် အတားအဆီးကလည်း စစ်တပ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ကြီးစိုးမှုဟာ ၁၉၆၂ ကနေစခဲ့တာဖြစ်ပြီး (Military Supremacy) လို့ခေါ်တဲ့ စစ်အာဏာကြီးစိုးခြင်း အခြေပြု နိုင်ငံတည်ဆောက်ခြင်းကို စစ်တပ်က လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး အနေနဲ့ ခုတုံးလုပ်ပြီးတော့ အတင်းအဓမ္မ သွတ်သွင်း အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်၊

အခွင့်အရေးလုပ်ရှားမှုတွေ၊ အစိုးရအဆက်ဆက်ရဲ့ ယန္တရားအောက်မှာ အရောင်ဆိုးခြင်း ခံခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၂ ကနေ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းခင်အထိ ရရှိခဲ့တဲ့ တစ်ပိုင်းတစ်စ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးလေးကပ် ကျွန်တော်တို့မြန်မာပြည်သူတွေကို မှန်ကန်တဲ့သမိုင်းအဖြစ်မှန်တွေ ဖော်ထုတ်လာနိုင်ပြီး အခွင့်အရေးတစ်ခုအနေနဲ့ ရရှိရာကနေ နိုင်ငံရေးရင့်ကျက်မှုတွေကနေစပြီး ဒီနေ့ ခေတ်ပြောင်းစနစ်ပြောင်းအတွက် တော်လှန်တဲ့တော်လှန်ရေးအဖြစ် ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်ဆင်နွှဲလာတာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော်ပြောကြားလိုပါတယ်။ ဒီဟာကလည်း ကျွန်တော်တို့ ကေအန်ယူ အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးရဲ့ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများနဲ့အတူ မြို့ပြနဲ့ ကျေးလက်က ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးက ပါဝင်လာပြီးတော့ စစ်အာဏာရှင်စနစ်နဲ့ မတရားဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကို လက်မခံတော့ဘဲ ခုခံတော်လှန်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ အခုနောက်ဆုံး စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ နွေဦးတော်လှန်ရေးဟာ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကြာသက်ဆိုးရှည်လာခဲ့တဲ့ အစိုးရအဆက်ဆက်ရဲ့ မဖြေရှင်းခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတည်ဆောက်မှု ပြဿနာ ကြီးရဲ့ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပြောကြားလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဿနာရဲ့ ဖော်ပြမှုကို ထိထိမိမိဖြေရှင်းဖို့က အရေးကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး အဲဒါ ဟာဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ထူထောင်ခြင်းနဲ့ စစ်တပ်က နိုင်ငံရေးပါဝင်မှုကနေ ထွက်ပေးဖို့လိုတယ်။ ဒါကြောင့် ကေအန်ယူက နိုင်ငံရေးရည်မှန်း ချက် ၄ ရပ် ချမှတ်ထားတယ်။

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံရေးမှာ လုံးဝပါဝင်ခွင့်မရှိတော့တဲ့ စစ်တပ်ကိုတည်ဆောက်ဖို့လိုတယ်။
- (၂) ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အသစ်တစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ရေးဆွဲဖို့လိုတယ်။
- (၃) အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ တရားမျှတမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွေကို သဘောတူ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့လိုတယ်။
- (၄) နိုင်ငံသစ်ထူထောင်ရေးရဲ့ အဆင့်တိုင်းမှာ နိုင်ငံတကာပါဝင်တဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို သဘောတူပါဝင်စေဖို့ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီအချက်တွေကို လက်ခံတဲ့ စစ်တပ်ထဲက အရာရှိ၊ အရာခံ၊ တပ်ကြပ်၊ တပ်သား တွေကို (Professional Army) ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကို နိုင်ငံတကာစောင့်ကြည့်မှုအောက်ကနေ သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီခေတ်ပြောင်းစနစ်ပြောင်းလုပ်ငန်းစဉ် တစ်လျှောက်လုံးမှာလည်း နိုင်ငံတကာရဲ့ ပါဝင်မှုဟာ နိုင်ငံတကာရဲ့ (Role) ဟာ အရမ်းအရေးကြီးပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အတွေ့အကြုံအရ ဒါဟာတကယ်လိုအပ်တာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တိုင်းရင်းသား တော်လှန်ရေးတပ်များနဲ့ PDF တပ်ဖွဲ့တွေကိုလည်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးရဲ့ အောက်မှာ ပြန်လည်စုစည်းပြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အသစ်နဲ့အညီ လုံခြုံရေးစနစ်အသစ်ရဲ့အောက်မှာ ပြန်လည်တည်ဆောက်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားရုံသာမကဘဲနဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းတွေနဲ့ညီတဲ့ ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ ဥပဒေတွေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားတွေ၊ တရားရေးစနစ်တွေနဲ့ အစားထိုးဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။ သန္ဓေမှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီဖြစ်ဖို့က ယခုတော်လှန်ရေးကာလ (သို့မဟုတ်) ကြားကာလကတည်းက စတင်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ နိုင်ငံတည်ဆောက်ခြင်းကို အပေါ်ကနေ (Top-Down) ချုပ်ကိုင်ခြယ်လှယ်ပြီး ဆောင်ရွက်လာခဲ့တဲ့ အလုပ်မဖြစ်တဲ့ သာဓက တွေအောက်မှာကနေ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဖောက်ထွက်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဘဝကနေရေးပြီးတော့ အတွေ့အကြုံတွေ ရယူခဲ့ကြပြီးဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ပြောကြားရင်း ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့အောက်ခြေကနေပြီးတော့ အုတ်မြစ်ခိုင်ခိုင်တည်ဆောက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို ပြောကြားလိုပါတယ်။

ဒီစစ်အကာသိမ်းမှုကြောင့်လည်း (Nationwide Ceasefire Agreement) လို့ခေါ်တဲ့ (NCA) လည်း ပျက်ပြယ်သွားပြီးဖြစ်ပါတယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ ပြောကြားလိုပါတယ်။

နံပါတ် (၂) အချက်ဖြစ်တဲ့ ကော်သူးလေ ဖက်ဒရယ်ယူနစ် သို့မဟုတ် ကော်သူးလေ ပြည်နယ် ရည်မှန်းချက်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စကို နည်းနည်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ ကေအဲန်ယူရီ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်တွေ ဖြစ်တဲ့ ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် တရားမျှတရေး၊ တန်းတူရေး၊ ကိုယ့် ကြံ့မာ ကိုယ်ဖန်တီးရေး နှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ် ပေါ်ထွန်း ရေးကို ဆက်လက်ဆုပ်ကိုင်ထားပါတယ်။ စစ်အကာသိမ်းမှုမှု ကို ဖယ်ရှားပြီးနောက်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိတဲ့ အာဏာလေဟာနယ်တွေအတွက် ပြင်ဆင်တဲ့ မဟာဗျူဟာအဖြစ် ကေအဲန်ယူက ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိတဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးတဲ့ ဖက်ဒရယ်ယူနစ် တစ်ခုကို ပီပီပြင်ပြင်ပေါ်ထွန်း အောင် ဦး စားပေးဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိပြီး ခိုင်မာတဲ့ ပြည်နယ်တွေ၊ ဖက်ဒရယ်ယူနစ်တွေ ရှိမှသာလျှင် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်း အတာနဲ့ ရှင်သန်နိုင်မယ့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကား လာမှာဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ယုံကြည်လိုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကရင်နီ၊ ချင်း၊ နှင့်အခြား မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းမှာရှိတဲ့ ဖက်ဒရယ်ယူနစ် ပေါ်ထွန်းရေး ကြိုးပမ်းမှုတွေကို ကေအဲန်ယူက ကြိုဆိုပါတယ်။ အဲဒီအ တွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးနဲ့ ကြိမ်ခါများစွာ အပြန်အလှန် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုတွေ (Consultation) တွေ လုပ်သွား ရမှာဖြစ်သလို ဖက် ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ပဋိညာဉ်နဲ့အညီ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Common Vision, Share Value လို့ခေါ်တဲ့ ဘုံရပ်တည်မှု၊ ရည် မှန်းချက်နဲ့ တန်ဖိုး၊ စံတန်ဖိုးတွေကို တည်ဆောက် ကြရမှာဖြစ်ပြီး ပါဝင် ထိုက်သူအားလုံး ပါဝင်တဲ့ ခေတ်စနစ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ လက်တွေ့ကျကျ ချည်းကပ်မှု၊ ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံရေးရေချိန် နက်ရှိုင်းတဲ့နိုင်ငံ ရေးပြဿနာတွေအတွက် အသင့်တော်ဆုံးသော နိုင်ငံ ရေးအဖြေရှာမှု၊ ပြည်သူ့ဆန္ဒနဲ့အညီ အဖက်ဖက်ကချိန်ထိုးပြီး တစ်ဆင့်စီ ကြိုးစားဆောင် ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

တတိယအချက်အနေနဲ့ကေအဲန်ယူအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက် လို့ အကျဉ်းလေးပြောလိုပါတယ်။ အခုလို ခက်ခဲတဲ့ကာလမှာ ကိုယ့်ကိုကြ မွာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ဖို့ ဆိုတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရရှိထားတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ စီမံ ခန့်ခွဲရေးစွမ်းရည်တွေကို ကျွန်တော်တို့မြှင့်တင်သွားဖို့လိုပါတယ်။ ဒါက လည်း ပြည်သူတွေလိုအပ်တဲ့ ဝန်ဆောင်မှုတွေကို ပိုမိုထိရောက်စွာဆောင် ရွက်နိုင်ဖို့ဘဲဖြစ်ပါတယ်။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍကနေ စီးပွားရေး ပညာရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ သစ်တော စတဲ့ကဏ္ဍတွေ အသီးသီး အပြင် တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးမားလာတဲ့ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ကိစ္စတွေ၊ Food Security အစားအသောက်ဖူလုံရေးအတွက် ထိထိ ရောက်ရောက် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ဖို့ အရေးကြီးလှပါတယ်။ ဒီအ တွက်ကြောင့် ၁၇ ကြိမ်မြောက် ကွန်ဂရက်အပြီးမှာ အုပ်ချုပ်မှုစွမ်းရည် တည်ဆောက်ရေး ကော်မတီတစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ Governance Capacity Building Committee ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟာပေါ်မှာ ရှိထားပြီးသား အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေကို ပိုပြီးတော့ တာ ဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိပြီး ကြံ့ခိုင်တဲ့ ပြည်သူလူထုအားကိုးရတဲ့ အနေအ ထားဖြစ်အောင် ကြိုးစားသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကေအဲန်ယူ အနေနဲ့ Data အချက်အလက်တွေ အခြေခံတဲ့ Evidence Based Policy Making မျိုးဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ၂၀၂၁ ကနေ ၂၀၂၃ အတွင်း မှာ ကျွန်တော်တို့ ခရိုင် ၇ ခုမှာ ပထမ ဆုံးအနေနဲ့ Socio-Economic Condition Household Survey တစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့ စီးပွား ရေးအခြေပြုစစ်တမ်းတစ်ခု ကောက်ယူခဲ့ပြီးတော့ မကြာခင်ထုတ်ပြန်ဖို့ လည်းရှိပါတယ်။ အဲဒီကနေတစ်ဆင့် ရရှိလာတဲ့ Data သတင်းအချက်အ လက်တွေအားဖြင့် သင့်တင့်တဲ့ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေ၊ စီမံ

ချက်တွေကို လိုအပ်သလို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတ ကာ မိတ်ဖက်တွေအနေနဲ့လည်း ဒီကရော့ Data တွေ၊ သတင်းအချက်အ လက်တွေနဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ပိုမိုနားလည်ပြီး၊ ကူညီပေးနိုင် ဖို့ တိုက်တွန်းဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒေသဟာ ပထဝီနိုင်ငံရေးအရ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးအရ အရေးပါတဲ့ နယ်မြေဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ မူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နေသလို အသစ်ရေးဆွဲသင့်တာတွေ ရေးဆွဲသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နယ်စပ်တစ်ကြော တရားမဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ လူ ကုန်ကူးမှု မူးယစ်ဆေးဝါးကုန်သွယ်မှုကို စနစ်တကျ ကိုင်တွယ်ဟန့်တား နိုင်ဖို့လည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါအပြင် ဒေသခံ အသေးစားနှင့်တစ်နိုင် တစ်ပိုင်လုပ်ငန်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့ စိုက်ပျိုးရေး၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိစ္စ တွေကိုလည်း မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ကျွန် တော်တို့ ရေရှည်ကြုံတွေ့ရမည့် Food Security ကိစ္စတွေကို ဖြေရှင်း ရေးမှာ အများကြီးအထောက်အကူပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာအစိုး ရများနှင့် Agency များကိုလည်း ပါဝင်ကူညီလုပ်ဆောင်ကြဖို့လိုတယ်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီနဲ့ ပတ်သက်လို့ လည်း ဆက်လက်ရှင်းလင်းလိုပါတယ်။ IDP တွေကို အရေးပေါ်အကူအ ညီအဖြစ် နိုင်ငံတကာနဲ့ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ပြီးတော့ ထောက်ပံ့ကူညီမှုနဲ့ ငွေသားကူညီပေးခြင်း၊ အခြေခံစားကုန်ဖြစ်တဲ့ Food and Non Food လို့ခေါ်တဲ့ အစားအစာ မဟုတ်တဲ့ ကုန်တွေ၊ အမိုးအကာ၊ အိုးခွက်ပန်ကန် အပြင် ကျန်းမာရေးအတွက် အရေးပေါ်ဖြည့်ဆည်းမှု First Aids သင်တန်း တွေ၊ Mine Risk Education တွေ၊ Early Warning System တွေ၊ စသည်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့စီမံလုပ်ဆောင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ သော်လည်း ဒီ Early Warning System တွေအဆင့်မြှင့်တင်ဖို့ကြိုး စားနေပြီးတော့ တစ်ဖက်မှာလည်း လူထုပေါ်မှာ ပစ်မှတ်ထားတဲ့ လေ ကြောင်း နှင့်လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုတွေ မပြတ်ရှိနေတဲ့ကာလမှာသမားရိုး ကျအစီအစဉ်ကနေပြီးတော့ ပိုပြီးစနစ်ကျတဲ့ အစီအစဉ်ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်နေပါ တယ်။ သောက်သုံးရေသန့်ရရှိရေးကိစ္စတွေလည်း အရေးကြီးပြီးတော့ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ အကူအညီနည်းလမ်းတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ ရှာဖွေပါတယ်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီနဲ့ပတ်သက် ရင် ကေအဲန်ယူအနေနဲ့ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ အဆင့်အတန်းမရွေး လက်ခံကူ ညီတာ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်မှာ ကျွန်တော်တို့စီမံအုပ်ချုပ်တဲ့ နယ်မြေတွေမှာ မြန်မာနိုင်ငံဒေသအစုံက နိုင်ငံရေးအရ လာရောက်ခိုလှုံသူတွေနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံနဲ့ တတိယ နိုင်ငံကိုသွား ဖို့ ဖြတ်ကျော်တဲ့၊ သွားတဲ့လူတွေအနေနဲ့ အကြမ်းပြင်း ၁၀၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး တော့ ၈၀၀၀ ကျော် ဆက်လက်ခိုလှုံနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ဟာပြည်သူ ကိုပစ်မှတ်ထားပြီး လေယာဉ်နဲ့ပစ်ခတ်မှု ၄၈၇ ကြိမ်၊ လက်နက်ကြီးနဲ့ ရွာ တွေအပေါ်မှာ အဝေးကလှမ်းပစ်တဲ့အကြိမ် ၁၇၆၆ ကြိမ် ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီဟာက ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကနေ (အာဏာသိမ်းအချိန်ကနေ) ၂၀၂၃ ဖွန်လိုင် လအကုန်အထိ ကျွန်တော်တို့ကောက်ယူထားတဲ့ စာရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ဟာတွေကြောင့်သာလျှင် ကျွန်တော်တို့ IDP ၆ သိန်းကျော် ဖြစ်ခဲ့တာဖြစ် ပါတယ်။ ဒီကိစ္စတွေ၊ ဒီစိန်ခေါ်မှုတွေကျော်လွှားနိုင်ဖို့ အရည်အချင်းရှိပြီး တော့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်အားကောင်းတဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ ကရင်လူငယ် ပညာတတ်တွေကိုလည်း ဒီနေရာကနေ ဖိတ်ခေါ်လိုပါတယ်။ အခုချိန်မှာ လည်း ကျွန်တော်တို့နဲ့ ပူးပေါင်းကူညီလုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ လူငယ်ပညာ တတ်များ များစွာရှိပါတယ်။ ဒီထက်အများကြီး ပိုလုပ်နိုင်ဖို့လည်း လိုအပ် ပါတယ်။ အဲဒီအတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အမြဲတမ်း ကြိုဆိုဖိတ်ခေါ်နေ ပြီးတော့ ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးရဲ့ တော်လှန်ရေးကို ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး ပါဝင်ပြီး ဦးဆောင်တဲ့နေရာမှာ ပါဝင်ကြဖို့လိုပါတယ်။ ထိုနည်းတူ ကရင် မဟုတ်ပေမဲ့ ဘုံတန်ဖိုးထားချက်၊ ရည်မှန်းချက်ချင်းတူတဲ့ မိတ်ဆွေများကို လည်း ကျွန်တော်တို့ကြိုဆိုကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ နိုင်ငံတကာကို

ရောက်ရှိနေတဲ့ ကရင်ပြည်သူများနဲ့လည်း ထိတွေ့ဆက်ဆံပြီး ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အပြောင်းအလဲအတွက် အတူတကွ လက်တွဲပါဝင်နိုင်ဖို့ ထိတွေ့ဆက်ဆံ စည်းရုံးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် ၄ အချက်အနေနဲ့ မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေးနှင့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးအပိုင်းမှာဆိုရင် NUCC လို့ခေါ်တဲ့ ဘုံရည်မှန်းချက်တူတဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတိုင်ပင်ခံကောင်စီ၊ ကြားကာလပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဆင့်ကဲ့သို့ လက်ခံထားတဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) အပါအဝင် အခြား ဖက်ဒရယ်ယူနစ်ဖော်ဆောင်နေတဲ့ အတိုင်ပင်ခံကောင်စီများ၊ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှု၊ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုတွေရှိပါတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေး၊ သံတမန်ရေး၊ ဖက်ဒရယ်ရေး နှင့် လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှုကဏ္ဍတွေအတွက် နိုင်ငံတကာနှင့် စည်းရုံးလုပ်ဆောင်မှုများကိုလည်း ပူးတွဲလုပ်ဆောင်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေးမှာကတော့ ကေအဲန်ယူ အနေနဲ့ ကရင်နှင့် ဗမာပြည်သူတွေကို နည်းလမ်းပေါင်းစုံကူညီနေတဲ့ အာဆီယံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံတွေနဲ့ (EU) နိုင်ငံအပါအဝင်၊ နိုင်ငံတကာမိတ်ဖက်နိုင်ငံများအားလုံးကို အသိအမှတ်ပြုကြောင်း အထူးကျေးဇူးတင်လိုပါကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ဘက်မှာရှိတဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံဟာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံက ဖြစ်ပေါ်သမျှအခက်အခဲတွေအတွက် ပထမဦးဆုံး အဓိကခံစားရတဲ့နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။ ကေအဲန်ယူ နဲ့ ထိုင်းအစိုးရအဆက်ဆက်က အင်မတန်သိမ်မွေ့တဲ့ ဆက်ဆံရေးရှိခဲ့ပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံနဲ့ ထိုင်းပြည်သူလူထုတွေနဲ့ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကေအဲန်ယူနှင့် ကရင်ပြည်သူလူထုတွေအပါအဝင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အမိမြေကနေ ထွက်ပြေးခိုလှုံတဲ့သူတွေ ခိုလှုံခွင့် ပေးထားတဲ့အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ နားလည်မှုပေးထားတဲ့အတွက် သော်လည်းကောင်း၊ အထူးဘေးကင်းရေးတင်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့လည်း ထိုင်း၊ မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အရေးကြီးတဲ့ နယ်စပ်လုံခြုံရေး၊ လူကုန်ကူးမှုနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါး ပိတ်ပင်တားဆီးရေးတွေကို အထူးအလေးပေး ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ပဋိပက္ခတွေဟာ နှစ်ဖက်ကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းတွေပေါ်မှာ သက်ရောက်နေမှုကိုလည်း အနီးကပ်စောင့်ကြည့်နေပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာထိုင်းအာဏာပိုင်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့လည်း ပိုမိုရင်းနှီးပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားလိုကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ အခြားအိမ်နီးနားခြင်း နိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ လိုနိုင်ငံတွေသော်လည်းကောင်း၊ အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများအားလုံးနဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရေးအရ နားလည်မှုတွေ၊ ယုံကြည်မှုတွေတည်ဆောက်ဖို့ ဆန္ဒရှိပါတယ်။

နောက်ဆုံးအချက်အနေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအကြောင်းကို ကျွန်တော်ဆက်လက်ပြောကြားလိုပါတယ်။ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ဆိုရင် (Institutional Reform) ကို ကျွန်တော်တို့လုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို ကျစ်ကျစ်လစ်လစ်ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့ဌာန ၁၄ ခုကနေပြီးတော့ ၂ ခုကိုလျှော့ချလိုက်ပြီးတော့ ဌာန ၁၂ ခုနဲ့ကျွန်တော်တို့ပြန်ပြီးတည်ဆောက်လိုက်တယ်။ လျှော့ချလိုက်တဲ့ ဌာန ၂ ခုကို နိုင်ငံရေးနှင့်စည်းရုံးရေးကော်မတီအဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီးတော့ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းတွေ ထိထိမိမိလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဌာန ၉ ခုမှာဆိုရင် အသက်ပိုငယ်ပြီးတော့ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိတဲ့ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ အစားထိုးခန့်အပ်ပြီးတော့ ဗဟိုနှင့်ခရိုင်ကြားမှာသော်လည်းကောင်း၊ ဌာနအချင်းချင်းကြားမှာသော်လည်းကောင်း၊ ပိုမိုပြီးထိထိရောက်ရောက်ချက်ဆက်ဆံနိုင်အောင် ရည်ရွယ်တာဖြစ်ပါတယ်။ အခြားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအချို့လည်း လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုရင်တော့ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့်စစ်ကောင်စီကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်။ တစ်ခါတည်းမှာဘဲ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တဲ့

ကိစ္စတွေလည်း ကျွန်တော်တို့မှာရှိပါတယ်။ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေလည်း ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုတွေရှိပါတယ်။ (Climate Change) နဲ့ပတ်သက်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေမှာလည်း ကေအဲန်ယူက ပါဝင်နေတယ်ဆိုတာကို ပြောပြလိုပါတယ်။ တစ်ခါတည်းမှာ တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် ရည်ရွယ်တဲ့ (National Planning) ကိစ္စတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့စီမံချက်တွေ၊ မူဝါဒတွေချနေသလို လိုအပ်ရင် (Karen National Conference) လိုဟာမျိုးလည်း ကျင်းပနိုင်ဖို့ မူဝါဒချခဲ့တာကိုလည်း လုပ်ဆောင်နေကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။ တစ်ဖက်မှာလည်း ကွန်ကရက်မတိုင်မီကာလ တရားမဝင်လောင်းကစားတွေနဲ့ ပတ်သက်တယ်လို့ စွပ်စွဲခြင်းခံရတဲ့ ခေါင်းဆောင်တချို့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဖြစ်မှန်ဖော်ထုတ်ရေးအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီ (Investigation Committee) ကို ပထမဦးဆုံးသော ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီအစည်းအဝေးကနေ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦးပါတဲ့ ဒီကော်မတီမှာ ခရိုင် ၇ ခုက အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးစီပါပါတယ်။ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်တွေကို အစီရင်ခံရမှာဖြစ်ပြီး အရေးကြီးရင်ကြီးသလို ဗဟိုအလုပ်မူဆောင်ကော်မတီအဆင့်ကနေ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးခေါ်ပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်တဲ့ (Mandate) ရှိပါတယ်။ ဗဟိုအလုပ်မူဆောင်ကော်မတီက နေတစ်ဆင့် ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီအစည်းအဝေးခေါ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်တွေကတော့ ကေအဲန်ယူ ခေါင်းဆောင်တွေက ဒုစရိုက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေတဲ့ တရုတ်မြို့သစ်စီမံကိန်းနဲ့ ပတ်သက်ခြင်းရှိမရှိကို စုံစမ်းဖို့ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ဒီခေါင်းဆောင်တွေက ကေအဲန်ယူရဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို ချိုးဖောက်မှုရှိမရှိ စစ်ဆေးဖို့ဖြစ်တယ်။ တွေ့ရှိတဲ့အချက်တွေကို ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီအစည်းအဝေးမှာ ပြန်လည်တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းချိုးဖောက်တာ တွေရတယ်ဆိုရင် သက်ဆိုင်ရာတွေရှိချက် အမျိုးအစားပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ကေအဲန်ယူ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ကေအဲန်ယူ ရဲ့ တရားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်အရသော်လည်းကောင်း၊ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီ ဆုံးဖြတ်ချက်အရသော်လည်းကောင်း၊ အရေးယူဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အရေးပါတဲ့နောက်ဆုံးအချက်ကတော့ ကေအဲန်ယူမှာ အမျိုးသမီးများက နိုင်ငံရေးကိစ္စတွေမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်တဲ့အဆင့်မှာ ပါဝင်နိုင်ဖို့အတွက် ကျား/မရေးရာ မူဝါဒရေးဆွဲနိုင်ဖို့ မူဘောင်ချမှတ်အတည်ပြုခြင်းကို ၁၇ ကြိမ်မြောက် ပထမ ဦးဆုံး ကျင်းပခဲ့တဲ့ ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီအစည်းအဝေးမှာ ကျွန်တော်တို့အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပိုမိုထက်မြက်ပြီး သတ္တိရှိတဲ့၊ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိတဲ့ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်တွေ ပေါ်ထွက်လာဖို့ ရည်ရွယ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တင်ပြချက်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

စစ်သည်တော်၏ ဖာလွမ်းစား

photo: cobra column

ရိုင်ဖယ်ကို ထမ်းပါလို့
ရိက္ခာအိတ်ကိုတဲ့လွယ် ....

တောဂနိုင်တွင်းရယ်
စစ်သည်ကိုအလွမ်းဆွတ်ခြင်းနဲ့
ချည်နှောင်လို့ထားလေတယ်...

ခင်ပွန်းနှင့်သာ
ဆုံဖက်နိုင်စေ
ချစ်သူရေ....

တူညီစွာ လက်တွေ့တွဲလို့
မြိုင်စခန်းကိုလှမ်းကြမယ်...

စုံမြိုင်ရယ်နဲ့တောဂနိုင်
ရွှေပြည်တော်ဝေးပေသမို့
လွမ်းဒက်ကိုစည်းခံကာ
အားတင်းလို့ ရှေ့သို့လှမ်းမယ်

ချစ်ရေးထက်ပိုအကဲပို
လူမျိုးရေးကို အသက်စတေးခဲ့ပြီးမို့
ဘဝက ကန့်လန့်ကာခြားလို့
တစ်ခန်းရပ်ခဲ့ပြီလေ....

လူမျိုးအကျိုးပေမို့
မျှော်ရည်ကာတို့ဘဝတွေ
ပေးဆပ်ထားတယ်....

မြိုင်တန်းမှာ
ရန်သူစခန်းဆီ
ရဲမာန်ပြည့်ဖွဲ့နဲ့လှမ်းလို့
သေဘေးကို သူမတွယ်
ပေါင်းစုလို့တိုက်ခဲ့ပြီး....

ချစ်သူရေ
ဒီဘဝ မဆုံနိုင်တော့ပေမဲ့
နှောင်ဘဝကြုံနိုင်မည်
တွေးပျော်ရင်းနှင့်

ဂနိုင်းတွင်းဝယ်
လမ်းဘယ်နှယ်
ကိုယ်စီဖောက်လို့
အားတင်းကာလျှောက်ခဲ့ပြီး....

လူမျိုးကျိုးပြု
ဒီခန္ဓာငါအသက်
မြင့်မြတ်စွာကြွေလွင့်ငြားက
ချစ်သူရေ....
ဆွေးမျက်ရည်မြေမခလေနှင့်

သေနတ်သံနဲ့ အမိန့်စာ
စစ်ခရာသံကြားရယ်က
ငါခန္ဓာမြေသို့ဆင်းလို့
လူမျိုးအတွက် ရင်းခဲ့ပြီးလေ....

ရွှေပြည်တော်တွင်းဝယ်က
ချစ်သူထံလွမ်းစိတ်ကို
မြိုင်လယ်မှ ဖြည့်မသိမ့်နိုင်ပေဘူး....

ထင်းမီးပုံးဘေးဝယ်
စစ်ပုခက်ကို ခိုင်မြဲစွာတုတ်
နှောင်ထားတယ်....

သင့်၏ဘဝ
တိုးတက်စေကြောင်း
သဘောကောင်းသည့်

ထမင်းကြော်
(၅.၁.၂၀၂၃)

ဝတ်စားလှူဒါန်းစာပေ

သောင်ရင်းမြစ်ဘေး
လေပြင်းအား
အထီးကျန်စွာထိုင်ကာငေး ....

မွေးရပ်မြေဆီ မှန်းဆရည်
ရေမြေခြားမှ အိုစစ်သည် ....

အတွေးမှိုင့်ကာ ဟိုဒီတွေး
အိမ်ကို ဆွေးချိန်လေး ....

ဇာတိမြေဆီ လွမ်းကဗျာ
နှလုံးသားမှ ပွင့်အန်လာ ....

မိဘဆွေမျိုး မောင်နှမ
ပုံရိပ်မြင်ကြား ပြန်တမ်းတ ....

လင်းကြက်အုန်းမောင်
သံသာယာ
အာရုံကိုဦးရဲနှိုးဆော်လွှာ ....

အမေခေါ်နှိုးသံ ချိုမြမြ
မင်္ဂလာကျက်သရေပြည့်စုံလှ ....

မိသားစုတို့ စုံညီလွေး
ထမင်းပိုင်းလေး မမေ့သေး ....

ဆည်းဆာညနေ
ကျက်သရေ
အဖေသံလေးနဲ့ ပြည့်စုံစေ ....

နေ့စဉ်ချိန်ခါ ပုံမှန်ကြား
မိဘတို့ရဲ့ ဆုံးမစကား ....

စည်းလုံးညီညာ
ကျေးတောရွာ
သာသနာရွှေနှီးလို့ လှဝေဆာ ....

ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာ ရွာလေ့

လွမ်းဆွေးဖွယ်ရာပြည့် ....

တာဝန်ကိုယ်စီ
ရှေ့သို့လှမ်း
မေ့ထားပါလေ လွမ်းဇာတ်ခန်း ....

လူမျိုးတိုင်းပြည်
ဒို့ချစ်သည်
အသက်ပေးလို့ကာကွယ်မည် ....
ပြည်သူသည်သာ မိနဲ့ဖ
အစဉ်လေးစားကြ ....
ဒို့ဘဝတွေ ရင်းဆပ်ပေး
မျိုးဆက်သစ်တို့
ကောင်းစားရေး ....
ကဗျာချိုးကာ စာစီဆွေး
တောမြိုင်ထဲက စစ်သည်လေး ....

ထမင်းကြော်
(၁၁.၁၁.၂၀၂၂)

မျိုးဆက်အစ်ကို့ ပရိသတ်ဝတ်

ဖလုံ ရှောင် ဖလုံး နဲ့ ဘွဲ့
မည်ကွဲပြား
ဘာသာများ၍
ဒေသခြားနား
ကရင်ကြား၌
စကားစာပေ မတူစေပြား
မလေ့ရိုးရာ ဒို့သွေးသားသည်
ကရင်သွေးမို့ ညီညာစုပေါင်း
အားသွန်လောင်းလော့။

မင်းကတစ်မည်
ငါတလီနှင့်
ဘာသာစွဲပြား
လူမျိုးကြား၌
ယူသန်အစွဲ အလွဲလွဲနှင့်
ခွဲခြားလေက တို့ဘဝကား
တိုးတက်မှုကင်း
ဆုတ်ယုတ်ခြင်းဖြင့်
ဘေးဆိုးရန်စွယ်

အမြစ်တွယ်၍
ကောင်းကျိုးဘယ်ဝယ်
ရနိုင်မည်နည်း။

ဆင့်ကမ်းသမိုင်း
ကဗျည်းတိုင်းဝယ်
ထွန်းပဂုဏ်ရှိ
မျိုးမသိမ်ဘဲ
သူငှာလေးစား
တို့မျိုးများသည်
လှပမြင့်မြတ်
သမိုင်းဇာတ်ကို
ကျရာပခုံးထက်
သွေးမပြတ်ဘဲ
မျိုးဆက်စဉ်လာ
မရိုင်းသွားအောင်
ဆောင်ကျဉ်းပေးဆပ်
ယနေ့ထက်။

ရာစုနှစ်ဆယ့်တစ်
ငါတို့ခေတ်ဝယ်
သမိုင်းပေးတာဝန်
တို့ကျေပွန်၍
လူမျိုးဂုဏ်ရှိန်
နေရောင်သွင်သို့
တိုးအောင်ကြိုးပမ်း
ရှေ့ဆက်လှမ်း၍
ကြီးမားစဉ်လာ
သမိုင်းချင်းရာကို
နှောင်ဝယ်မျိုးဆက်
အနာဂတ်သို့
စိတ်သွင်ရှင်းစွာ
အဆင့်ကမ်းနိုင်စေ
အမျိုးတို့ရေ။

ကညီလုဂ်လုဂ်ထူသနူတၢ်သးတၢ်ခိၣ်ဃဲၤခိၣ်ဘုးဒီးတၢ်ကံၤစုကွဲကလးအဂုဂ်

ကညီလုဂ်လုဂ်ထူသနူ တၢ်အိၣ်ဃဲၤအိၣ်ဘုးအိၣ်ဝဲ (၂) က လုဂ်လုဂ်အမုၢ်ဝဲ (၁) ဘုးဒိၣ် ဒီး (၂) ဘုးဆံးန့ၣ်လီၤ. ဘုးဒိၣ် န့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်လၢ ထိးမိၢ်ပျၢ်, ဘၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအိၣ်လၢ ထိးခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘုးဆံးတခါ ဘၣ်တၢ်အိၣ်အိၣ်လၢ ဆိမိၢ်ပျၢ်, ဘၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအိၣ်လၢ ဆိခိၣ်ထံး န့ၣ်လီၤ. လုဂ်လုဂ် ထူသနူတကလုဂ်အံၤ ဘၣ်ထွဲလီၤလီၤလၢ မိၢ်လုဂ်ပၢ်လၢ (ကိး) သူခိၣ်အိၣ်ဘုးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘုးအကုၢ်အဂီၤ

ထိးမိၢ်ပျၢ် - တၢ်လဲၤဖိၣ်န့ၣ် ထိးမိၢ်ပျၢ်လၢအကပိပူၤဒီးတၢ် စိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢဒီးပူၤဝဲတၢ်ဆိၣ်လီၤအကပတကဝဲတကန့ၣ် လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပူၤလၢအသးပျၢ်ကတၢ်တကၤ ကဘၣ်ထုကဖၣ်တၢ် ဝံၤမ့ၢ်ဒီး တၢ်ပအာသံထိး (မ့တမ့ၢ်) တၢ်တီၢ်သံအိၣ်လၢကွါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကွံၣ်ထိးအဆူၣ်န့ၣ် တၢ်တမၤအိၣ်လၢ ထံချီ ဘၣ်. တၢ်ဘၣ်ဃိအိၣ်လၢ ဖၣ်ကပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တုထီၣ်န့ၣ်ဘုးအလီၢ်တခါလၢတၢ်ကပၣ်ထီၣ် ထိးခိၣ် သုၣ်ဃံအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိအိၣ်ထိးဘုးအံၤ တၢ်ထၢန့ၣ်ဒုၣ်ထဲ အံၤသုၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဘုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမဲလၢဝဲ ဝံၤ ထိးမိၢ်ပျၢ်အညၣ်န့ၣ် တၢ်ဟးဟ့ၣ်အိၣ်ပုၢ်ဝဲၢ် တံၤသကိးသ့ ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘုးလၢဆိ - တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲ ဆိမိၢ်ပျၢ်တဘျီ မ့တ မ့ၢ် ခံဘုၣ်ဝဲၤ ပူၤလၢအသးပျၢ်ကတၢ်တကၤ ဟံးဃာ်ဝဲဆိ ဒီး ပူၤလၢအိၣ်ဘုးကိးဂၤဒီး ကဘၣ်ဟဲပံၢ်ဝဲ ဆိအနိးတကနွံထီၣ် ဒီး ထုကဖၣ်ဝဲ တကဝဲတကတုၤအလၢဒီး စံၢ်သံဝဲဆိဒီး ဃိဝဲဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိအိၣ်ဆိစ့ၢ်ကိး တၢ်ထၢန့ၣ်ဒုၣ်ထဲအံၤသုၣ် တခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထုကဖၣ်တခါ တၢ်ယၢထီၣ်ဝဲ - ကစၢ်မုၢ်ဃါလၢအစူၢ် ဝဲန့ၣ်ဝဲဒ်အမုၢ် တၢ်ဒိၣ်ကတၢ်ထီကတၢ် လၢအအိၣ်ပၢ်စၢၤ တကအံၤ ကအံးထွဲကွါထွဲပူၤ လၢပတၢ်အိၣ်မူတစါဘၣ်တစါ ပသုတမၤကမူမၤကမ့ၢ်ဘၣ်အိၣ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိၣ်ဘုးအဆၢကတီၢ် တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဃာ်ဝဲ ဃီတၢ် ခိၣ် ဒ်သိးပူၤတမ့ၢ်တပျီၤ ကသ့ၣ်ညါဝဲလၢ တၢ်အိၣ်ဘုး ဒီး အ

သုတဟဲထီၣ်ဘၣ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိၣ်ဘုးအဆၢကတီၢ် တၢ်သိးဘျီဘျီဆု (ကၤက ဒါဆု) တန့ၢ်ဘၣ်. ကတိတၢ်ဒီးပူၤဂုၤပူၤဂၤတန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ် ကတိတၢ်သ့ထဲ ဟံၣ်ဖိဃီဖိကဒဲကဒဲန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဘုးဝံၤမဲလၢဝဲန့ၣ် တၢ်ဟံးထီၣ်ဝဲကုသး ပျၢ်တဒု မ့တမ့ၢ် သိၣ်ကွီၣ်လၢပူၤဝဲအိၣ်သ့, ဝံၤအိၣ်မ့ၢ်တဒု တၢ် ထၢန့ၣ်ဝဲ ထိးဃံ, ဆှါလၢတၢ်ဃုဃာ်ထိးခိၣ်ဒု, လုဂ်လုဂ်ပူၤ ပာ်ထိးညၣ်လၢအလီၤ, ဝံၤတၢ်ဟံးထီၣ် ထိးခံဆွံ လၢတၢ်ဂံၢ် ထိးခံတဘိန့ၣ် တၢ်ဆဲးဖျိ ကုမ့ၢ်ဂုၤ, သိၣ်ကွီၣ်မ့ၢ်ဂုၤဝဲၤ တၢ် လဲၤပာ်ဝဲလၢကျဲမုၢ် ကပၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးကုတဒုအံၤ တၢ်ကိးအိၣ် လၢအမုၢ် ကုထိးလိ န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်လုဂ်ပၢ်လၢ တၢ်ကံၤစုကွဲကလး ဒ်ညီန့ၣ်တန့ၣ်တဘျီ သဝီဒိဖျၢၣ်တၢ်ကံၤစုကွဲကလး

ဖဲလၢခူးလၢတုၤလီၤလံၤန့ၣ် ခူသဝီထံဖိကိၢ်ကစၢ် ကိးဖျိၣ် အဖိအလံၤဒီး တဲဝဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လံၤလၢ တၢ်ကွဲအိၣ်က လၢလံၤအဃိ ထီၣ်ဃုထီၣ်ဖိးထီၣ်သး ဒီး ပာ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢက တီၢ် ဒီး ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပုၢ်ဝဲၢ်လၢ ကဟဲအိၣ်သကိးတၢ်ကွဲက လၢတဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လဲၤအဲးသကိးဝဲဃုလုဂ်တန့ၤ ဃု ဃုဖိးဖိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကံၤစုကွဲကလးဂီၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအလိၣ်တဖၣ်

(၁) ပအံၤသး, (၂) ဃုလုဂ်, (၃) ကွီၤဖၢၣ်, (၄) လုဂ်ဝါ, (၅) သံးမံ/သံးမိ, (၆) သဘံၣ်, (၇) နီၣ်ဒိကွၢ်, (၈) ဆု/ ဆုကၤတကတဘျီ, (၉) ဆိဒိမိၢ်ဖါ, (၁၀) မုၢ်တီၤမုၢ်/မုၢ် တီၤခွါ, (၁၀) ကျၢ်တဘျီ-ခူးအိၣ်သံးမံတဘျီ/ခူးအိၣ်သံးမိ တဘျီန့ၣ်လီၤ. သံးမံန့ၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ ပလီ မ့မ့ၢ်သံးမိန့ၣ် တၢ်မၤအိၣ်လၢ ကိပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအိၣ်အကုၢ်အဂီၤ

ဟံၣ်ဖိဃီထီၣ်လီၤကူကၤ တကတဘျီလၢ ကွီၤဖၢၣ် ပူၤဝဲၤ မုၢ်တီၤ, သံးမံ, သံးမိ, နီၣ်ဒိကွၢ်, ကျၢ်, ဆိဒိမိၢ်ဖါ, လုဂ်ဝါ ဝံၤမဲလၢဝဲဒီး သံကွၢ်ဝဲ ထံဖိကိၢ်ကစၢ် ကွဲတၢ်ဝံၤလံၤဧါ ပူၤမ့ၢ်တဲလၢဝံၤလံၤန့ၣ် ပူၤကိးဂၤဒီး စးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတဲာ်ကတီၤတၢ်ခဲလၢာ်ဝံၤ စးထီၣ်

တၢ်စးထီၣ် ကွီၤဖျၢၣ်တဖျၢၣ်လၢ တၢ်အိၣ်လၢအပူၤဒီး ပာ်လီၤဝဲဖဲ ဃီၣ်ခိၣ်ထံးဝံၤ တၢ်န့ၣ်ကျၢၣ် ဒီး ဖျၢၣ်လီၤဝဲအပူၤသၢဆူ ဝံၤ အဲးလီၤမ့ၤတီၤသၢဖျၢၣ်, ထၢန့ၣ်ဝဲဖဲ တၢ်ပူၤဒီး ဒုၣ်လီၤဝဲ သံးကတံၤ (ကိး) သံမိ ဒီး တရဲၣ်လီၤဝဲ တပူၤဝံၤတပူၤ, ထုကဖျၢၣ်ဘျးဘျးဝံၤ တၢ်စးထီၣ်သံးမံၤခွး (ကိး) ဝါစဲလုၣ် ဒီး ဒုၣ်လီၤဝဲ ထုကဖျၢၣ်ဝဲ ဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ.

မၤလၢဃီၣ်ခိၣ်ထံးဝံၤ စိာ်ထီၣ်ကွီၣ်ဖျၢၣ်လၢ ဃီၣ်တၢ်ခိၣ်, တၢ်စးထီၣ်နီၣ်ဒိကွၢ် ဒီး ဒိဝဲဃီၣ်တၢ်ခိၣ် ဒီး ထုကဖျၢၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဒိဃီၣ်တၢ်ခိၣ် တုၤလၢတၢ်ထုကဖျၢၣ်ကတၢ်ဝံၤ စိာ်ထီၣ်ကွီၣ်ဖျၢၣ် ဒီး ဟဲက့ၤပာ်လီၤလၢ တကံၤတၢ်ခိၣ်ထံးဝံၤ တၢ်စးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢ အစဲထီၣ်လၢကျၢၣ်လီၤ ဒီး ပာ်ထီၣ်လၢ န့ၣ်ကုခိၣ်တဂၤတစဲးဝံၤ ဝံၤသံလီၤဝဲဆီ ဒီး ဃီၣ်ဝဲလၢမ့ၣ်အူ, ဒိၣ်ဝဲအသံးသွါသွါ မ့ၣ်အကံၣ်ဒုၣ်န့ၣ် ပာ်ဒိခိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တုၤလၢကသူမံၤဒီး တၢ်စးထီၣ် တၢ်ကံၣ်စုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ- အဆိကတၢ်တၢ်ဟံးန့ၣ်တဘျီခံဘၣ်, မ့ၤတဘျီ, ကသူတဘျီဝံၤ ပာ်လီၤမ့ၤ, ပာ်လီၤကသူ, အဲးလီၤမ့ၤတီၤ, ပာ်လီၤနီၣ်ဒိကွၢ်, ပာ်လီၤဆီကံၣ်ဒုၣ်ခံခိ, ဒုၣ်လီၤသံးမံၤတခွး/သံမိတခွးဝံၤ ပုၤလၢအဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ တၢ်စးထီၣ်လုၣ်န့ၣ်ဘဲ မ့ၤတမ့ၢ် လုၣ်ဝါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကံၣ်စုစးထီၣ် - တချုးဒီးလၢကံၣ်စုဘၣ်န့ၣ် တၢ်စးထီၣ်နီၣ်ဒိကွၢ်, ဒိဝဲတဘျီခိၣ်ဒု ထုကဖျၢၣ်တၢ်ဝံၤ စးထီၣ်ဝဲတၢ်ကံၣ်စုအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဒိၣ်ကတၢ်တဂၤ မၤဝဲပုၤကံၣ်န့ၣ်အစု ဒီး အကစၢ်ဒိၣ်ဝဲ ထုကဖျၢၣ်တၢ် (မ့ၤတမ့ၢ်) ပုၤတဂၤထုကဖျၢၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. လုၣ်လၢပုၤကံၣ်စုအံၤ ပုၤထိးဘၣ်ဝဲမ့ၤ, မ့ၤတီၤ, ဆီကံၣ်ဒုၣ်, သံးမံ, သံးမိ ဝံၤပုၤလၢအဘၣ်ကံၣ်စုတဂၤ ဒီးလီၤအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်အစု, ပုၤကွးဝဲလုၣ်တဘျီန့ၣ်ဖဲအစုဒုၣ်ကိာ် ဒီး ပုၤထုကဖျၢၣ်ဝဲ ဘျးဘျးဘျးဘျးဝံၤ ပုၤကံၣ်ဝဲစၢဃာ်ဝဲဝံၤ ဖျၢၣ်ထီၣ်တၢ်ဝဲလုၣ်အထိးနါ ဒီးမၤဝဲ (ပြုကလၢ, ပြုကလၢ, ပြုကလၢ) သၢထီၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤဝဲဒ်န့ၣ် တဂၤဝံၤတဂၤ စးထီၣ်လၢအဒိၣ်တုၤလီၤလၢအဆံးဝံၤ တၢ်စးထီၣ်ဝဲ မ့ၤတစဲး, ဆီကံၣ်ဒုၣ်ညၣ်တစဲး, မ့ၤတီၤတစဲး, သံးမံ/သံးမိ တခါ တစဲး လုၣ်လၢအအိၣ်ဘျီတဖျၢၣ် တၢ်ဟံးဃုာ်တပူၤဃီၣ်ဝံၤ တၢ်ဟံးထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤအဆံးကတၢ်တဂၤအိၣ်လီၤ ဒီး ထုကဖျၢၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါဝဲ ဝံၤခဲလၢာ်တဘျီ တၢ်စးထီၣ်အိၣ်မ့ၤအိၣ်ထံးသ့န့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်တၢ်အိၣ်သကိးအိၣ်သကိးတခါ ဖိအိၣ်ထိးသ့, ဖိအိၣ်ဆီသ့, ဖိအိၣ်မဲာ်တဲးလဲး သ့ခဲလၢာ်လီၤ.

တၢ်ကံၣ်စုတၢ်ထုကဖျၢၣ်အဖျၢၣ်- ပြု (စီၤသ့/နီၣ်ဝါ) ကလၢဟဲက့ၤအိၣ်မ့ၤ, ဟဲက့ၤအိၣ်ထံးဆ့, နအိၣ်လၢအယံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ နအိၣ်လၢအဘျးမ့ၢ်ဂ့ၤဟဲက့ၤဒီးပုၤဟဲက့ၤဒီးဝဲာ်, ဟဲက့ၤဒီးတၢ်ဂ့ၤဟဲက့ၤဒီးတၢ်ဝါ, ဟဲက့ၤဒီးဘုမ့ၢ်ဟဲက့ၤဒီးဘုဖိ, ဟဲက့ၤဒီးကျိၣ်ဟဲက့ၤဒီးစု, ဟဲက့ၤဒီးကသ့ဟဲက့ၤဒီးကဆီ, ဟဲက့ၤဒီးတၢ်လၢဟဲက့ၤဒီးတၢ်ပဲၤ, နကကၢမ့ၢ်နကကၢပုၤ, နကချုးန့ၣ်နလံၤ/နလီၤ/နလၢ, နကကၢတုၤတခိၣ်ဝါလီၤထံးနွံဝီ ဝံၤ ဖျၢၣ်တဲာ်လုၣ်ဝံၤ တဲဝဲ (ပြုကလၢ, ပြုကလၢ, ပြုကလၢ) သၢထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကံၣ်စုကွဲကလၢအနံၤ တၢ်သ့ၣ်ဖျၢၣ်သးညီ - အိၣ်သကိးအိၣ်သကိး, သ့ၣ်ဖျၢၣ်သးညီဒိနံၤ, ဖိဝါထါသ့, ပိာ်ကျိၣ်သ့န့ၣ်

လီၤ. ပုၤဝဲာ်လၢ အဟဲကံၣ်ဃုာ်စုတဖျၢၣ် တချုးက့ၤဒီးဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ယုာ်ဝဲ - မ့ၤတီၤ, သံးမံ, သံးမိ, ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲကလၢဝံၤ သၢသီန့ၣ် ထံဖိကိာ်ကစၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ တနံၤအံၤ သုတဘျီမၤတၢ်တဂ့ၤ ပကဒုၣ် မ့ၤတီၤလၢာ်.

မိာ်လုၢ်ပာ်လၢ တဒုၣ်တထၢ တၢ်ကံၣ်စုကွဲကလၢ

ဒုၣ်ဖိထၢဖိတဒုၣ်လၢ လီၤပြုလီၤပြုလၢ မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်, တနီၤဃုဖံးဃုမၤ ဒီး ဟဲက့ၤတုၤဖျိာ်ဒီး အတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒ်အမ့ၢ်ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိလၢအဒိၣ် ဒ်သိး ကဆီတဖျၢၣ်န့ၣ် ကံၣ်န့ၣ်ဃုာ်ဝဲအစုန့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဖိထၢဖိလၢ အတၢ်အိၣ်တၢ်ယၢၤတဖျၢၣ် မၤဝဲတၢ်ကွဲကလၢဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအလိၣ်တဖျၢၣ်- ပအံၤသး, ဃုလုၣ်, ကွီၤဖျၢၣ်, လုၣ်ဝါ, သံးမံသံးမိ, သဘၣ်, နီၣ်ဒိကွၢ်တၢ်, ဖျိာ်ခဲဆုကၤ, ခိၣ်ဖျၢၣ်, ဆီဒိမိာ်ဖါ, သံးမံခွးသံးမိခွး, မ့ၤတီၤမုာ်, မ့ၤတီၤခွါ, ကျိၣ်, ဝံၤခဲလၢာ်ဒီး ကိးဝဲသဝီပူၤ ပုၤလၢအသးပုၤတဖျၢၣ် ကွဲမုာ်ဝဲလၢ ကဟဲထုကဖျၢၣ်န့ၣ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢ တၢ်ကွဲကလၢတဘျီအံၤန့ၣ်လီၤ. တဒုၣ်တထၢအတၢ်ကံၣ်စုအံၤ ကံၣ်ဝဲထဲအဟံၣ်ဖိဃီဖိလီၤ. မ့ၣ်ပုၤလၢကွဲမုာ်ဝဲတဖျၢၣ် ဟဲမၤစၢၤအိၣ်စၢၤဝဲလီၤ.

တဒုၣ်တထၢအတၢ်ကံၣ်စု တၢ်လီၤဆီ-ဒါးတဖျၢၣ်အပူၤ ပုၤမ့ၢ်လီၤမာ်လၢ ဟဲက့ၤတတုၤဘၣ် တဂၤကၤန့ၣ် လုၣ်လၢအလီၤဘၣ်အိၣ်တတီၤန့ၣ် မၤနီၣ်ဝဲဒီးပာ်ဃာ်ဝဲ ဘျးထီဃာ်ဝဲလၢ တကံၤသ့ၣ်အလီၤ အကစၢ်မ့ၢ်ဟဲက့ၤန့ၣ် ကံၣ်လီၤဆီန့ၣ်က့ၤဝဲလီၤ. အဂၤတခါန့ၣ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီးကဆီတဖျၢၣ် ကံၣ်ဃုာ်ဝဲတဘျီဃီသ့လီၤ. သန့က့ၤ မၤလီၤဆီဝဲ တကတီၢ်ဒီး ကိးဝဲလၢ တၢ်ကံၣ်ကဆီစုလီၤ. မ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တခါ ဆၢၣ်သၢဃုာ်တၢ်အိၣ်တခါဃီသ့လီၤ.

တၢ်ကံၣ်စုလီၤဆီတဒုၣ်ဖိန့ၣ် တအိၣ်ဒီးအတၢ်ဒုၣ်တၢ်ထုဘၣ်. တမ့ၢ်လါခူးကံၣ်စုဘၣ်. မ့ၢ်ဝဲဒ် ဒုၣ်ဖိထၢဖိအတၢ်ကံၣ်စုကွဲကလၢန့ၣ်လီၤ.

လၢ - ဖုစုဘီ

တၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဂီၤဒီး တၢ်ဖၢၣ်ခဲၣ်ဖၢၣ်တၢ်ဆူ ကညီတၢ်မၤတၢ်ဆၢခိၣ်န့ၢ်

အဆိ, ဆၢလီၤဘၣ်ယတၢ်ဆၢဂ့ၤဆၢဂီၤဆူ ယခိၣ်န့ၢ်သိၣ်ဒူ သိၣ်မ့ၤဒီးယပူၤကလုာ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် လၢသုကပျဲဒီးတၢ် အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ လၢနီၣ်ခိၣ်ဒီးနီၣ်သး ဒီး ပူၤဖျဲးထီၣ်ကွံာ်လၢ သး မိၤစီၣ်ရီၤ အတၢ်မၤတတီၢ်တၢ်အပူၤ ဒီး ဒီးန့ၢ်ပတၢ်သဘျုအ မ့ၢ်အတီၢ်လၢ အဆိအချ ဒ်ပဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်အသိး မ့ၢ်ပတၢ်ဆၢ ဂ့ၤလိာ်သး လၢလီၤယံၤန့ၢ်လီၤ.

သးခုလၢ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကွဲးအိၣ်သ ကိးလိာ်ဘၣ် က့ၤပသး ခိၣ်ဖျိသုလုၤလိာ်တၢ်ကစီၣ် တၢ်ပရၢတ ဘၣ်အံၤ ဖဲပအိၣ်ယံၤ ဒီးလီၤမ့ၢ်လီၤဖးလိာ်ပသး ဒ်ပတၢ်က လုာ်အသိး လၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၢ်လီၤ. စံးဘျုးဘၣ်တၢ်က ရၢကရိကမံးတံာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ဒုးအိၣ်ထီၣ်သုလုၤလိာ်တၢ်က စီၣ်အံၤ ဒီး ယန့ၢ်လၢ ကမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး ကျဲတဘီလၢ ပကဒုးန့ၢ် ဟူအါထီၣ် ပဂ့ၢ်ပကျိၤ, မၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်ဘၣ်ထွဲ တၢ်ရုလိာ်မ့ၢ် လိာ်သး ဒ်သိးတၢ်န့ၢ်ပတၢ် တၢ်န့ၢ်န့ၢ်လိာ်သး ကအိၣ်ထီၣ် ဒီး ဖိၣ်လိာ်စု မၤသကိးတၢ် ကသ့အါထီၣ်လၢ ပပူၤကလုာ်တၢ်ဖံး တၢ်မၤ လၢခါဆူညါတၢ်လဲၤ ထီၣ်လဲၤထီၣ် အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

သးခုဆၢဂ့ၤဘၣ်က့ၤ ပခိၣ်န့ၢ်လၢ အဒီးန့ၢ်တၢ်ဃုထၢခိက ရဲး (၁၇) ဝီတဝီ လၢဘၣ်တၢ်မၤအီၤဖဲ (၂၀၂၃) နံၣ်ပူၤအံၤန့ၢ် လီၤ. လၢတၢ်ကိတၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒီး တၢ်ဆိၣ်သနံး အကပၤ ကပၤ အကတီၢ် သုဒီးခိၣ်ဃုထၢဒီးသုသးဘၣ် သ့ဝဲအယံ မ့ၢ် တၢ်လီၤဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဖးဒိၣ်တဘီလၢ ပကညီကမ့ၢ် လၢ အန့ၢ်ပတၢ်ထွဲစၢၤ တၢ်ပတၢ်ဆၢတၢ်လဲၤခိဖျိအဂီၢ်ကျိၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်စံးဆၢလၢ ကမ့ၢ်တနီၤအခိၣ်န့ၢ်ပူၤမ့ၢ်ဝဲ, တၢ်ပတၢ်ဆၢဖိတ ဂၤ အတၢ်တူၢ်ခိၣ်ပာ်သးနီၣ်နီၣ်ဒီး ပူၤကလုာ်အတၢ်မၤအမ့ၢ်အ တီၢ်န့ၢ်, တမ့ၢ်တၢ်မၤအမ့ၢ်အညီနီၣ်တခါဘၣ်. မ့ၢ်အလိာ်သပျဲ တၢ်အယံ သုဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မၤအီၤလၢ တၢ်သးစွံကတုၤအ ပူၤလီၤန့ၢ် ပအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ် အလၢအပျဲလၢ သ့ဝဲခိၣ်န့ၢ်တီၢ်ခိၣ် ရီၣ်မဲခဲအံၤတဖၣ် အဖိခိၣ်န့ၢ်လီၤ. ဒ်သိးဒီး ပတၢ်ပတၢ်ဆၢ အမ့ၢ် အတီၢ်အံၤ သုတလီၤပအာ်ကွံာ်တဂ့ၤအဂီၢ် သုထီၣ်ဃုပာ်ကီၤ ထီၣ်သးဒီး ဆဲးဖိၣ်ဂၢ်ကျိၤက့ၤမ့ၢ်ဒါဖးဒိၣ်တခါအံၤအယံ ပစံး ဘျုးဘၣ်သုဒီး တကတီၢ်ဃီ ပကွၢ်စိဃီတၢ်ဆူသုအိၣ် ပျဲဒီး တၢ်မ့ၢ်လၢလၢ ပကတုၤဆူ ပတၢ်မ့ၢ်လၢအဖိတၢ်အိၣ်န့ၢ် လီၤ.

ပဝဲကညီကမ့ၢ်အခါစး ယအဲၣ်ဒီးစံးယဲဒ်အံၤလီၤ. ပဝဲ ကညီဖိလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် အစ့ၤဒီးအအါ မ့ၢ်ပူၤတဖၣ်လၢ တၢ်

အဲၣ်ကလုာ် သးခုသ့ၣ်မူဒီးလၢပပူၤန့ၢ်ပစံးသုလီၤ. ဘၣ်ဆၢ တၢ်အဲၣ်ကလုာ်သးသဟီၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် အိၣ်ဖျိမး ဝဲ အပတီၢ်အကလုာ်ကလုာ်အယံ, တနီၤတၢ်ကဘၣ်န့ၢ်ပတၢ် က့ၤအီၤလၢအဂ့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢအကီဝဲဖးဒိၣ်န့ၢ် ယအၢၣ်လီၤတူၢ် လိာ်ယဲလီၤ. ပဝဲကညီကမ့ၢ် ဒ်သိးယၤအိၣ်ဝဲအါမးလၢ တူၢ် ဆါသးလၢ တၢ်ပတၢ်ဆၢတၢ်မၤအပူၤ တကဲဘၣ်အယံ ဃုကျဲ လၢနီၣ်ကစၢ် တၢ်ဘၣ်ဘျုးအဂီၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဝံသးစူၤန့ၢ်ပတၢ် ဘၣ်ပူၤတက့ၢ်. ထံဖိကိာ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ် လီၤဒိလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ် ခုၣ်ဒီး သ့ၣ်ဝံသးစူၤလံလၢ တၢ်ဃုတၢ်ဖိးအယံ ကိးကလုက လီဝဲဒီး အကလုာ်တဖၣ်သိၣ်ထီၣ်ဝဲ အကလုာ်ကလုာ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဖိခိၣ် လၢကမ့ၢ်ခါစး ယဃုဝံသးစူၤဘၣ် သ့ဝဲခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်လၢ ဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပျဲတဖၣ် သုကကွၢ်ကပာ်ကွံာ် ဘၣ် ပတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဖးဒိၣ်လၢအမၤသး ကိးမ့ၢ်နံၤဃာ်ဃာ်အံၤတ က့ၢ်. တဘျီဃီပကဃုသကိးက့ၤကျဲလၢ တၢ်ကဘျီလီၤက့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်အံၤ မၤဂ့ၤထီၣ်ဆူထီၣ်က့ၤ တၢ်ဆဲးကျိးလၢ တၢ်န့ၢ်ပတၢ်လိာ်က့ၤသးအဂီၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်တၢ်အဲၣ်ကလုာ်သး ကစုဒု, တခိတၢ်ဒီးစွံကတုၤလၢ တၢ်ထံၣ်ဖျိအီၤတသ့တညီ တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤထူလီၤယံာ်လၢ ကလဲၤတၢ်ဒီးသ့ဝဲခိၣ်န့ၢ် တီခိၣ်ရီၣ်မဲလၢ အိၣ်ဆၢထၢၣ်လၢ ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ အကျဲသန့လီၤလီၤန့ၢ် ယန့ၢ်လၢ သုကသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပတၢ်ထွဲလၢ သုအိၣ်ဒီးဒီး သုကမ့ၢ်ဒ်သိးအံၤ တကလုာ်စ့ၢ်ကိးအယံန့ၢ် လီၤ.

ဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၢ်ဆၢၣ် တၢ်ကမ့ၢ်တပူၤဒီးပူၤနီတကဘၣ်. တုၤ ပမၤတၢ်လဲလၢ ပူၤအါဂၤအဂီၢ် ဃုာ်ဒီးလၢတၢ်ဆိတလဲတခါ ခါ လၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ် ဒီး အကမ့ၢ်ကအိၣ် အဘၣ်ကအိၣ် ဝဲန့ၢ် ပန့ၢ်ပတၢ်လၢအဂ့ၢ်သ့ဝဲလီၤ. တၢ်မၤအဘၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢ အကမ့ၢ်ခဲလၢာ်န့ၢ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးဂၢ်ကျိၤ ဖဲတၢ် သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ် တဘျီလၢလၢန့ၢ်လီၤ. တၢ်ပတၢ်ဆၢအတၢ်လဲၤ လၢအနံၣ် (၇၀) ဘျဲၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤ သးအိၣ်ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ လိာ်ပသးလၢ ဒူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရုၣ်ခိၣ်လီၤလံၤ ဖုတၢ်အၢၣ်အတၢ် ကတီၢ်တဘျီလၢ အစံးတုာ်ဝဲ "တၢ်အဘၣ်အိၣ်ဝဲအါမးလၢပ တၢ်ပတၢ်ဆၢ တၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်အပူၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢ မ့ၢ်တၢ်ကမ့ၢ် လၢပမၤတုာ်အီၤ လၢပတၢ်ပတၢ်ဆၢအပူၤတဖၣ် သုတကမ့ၢ် ဝံၤကမ့ၢ်က့ၤဒီး စိာ်မူစိာ်ဂဲၤ တစိာ်ဝံၤတစိာ်တဂ့ၤအဂီၢ် ပက ထီၣ်ထံစိထံကွၢ်က့ၤ ဒီးဘျီရဲၤဘျီဘၣ်က့ၤ တဆိဘၣ်တဆိ

တကွာ." တာ်ပာ်ဆါအိၣ်ထီၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢပခိၣ်န့ၢ်လၢ ပျၢတ ဖှၢ် ထံၣ်ဘၣ်ဝဲ တာ်တတိတတြၢ်သ့ၣ်တဖှၢ် ကြၢးတာ်မၤလိၤမာ် ကွံာ်အိၣ်အဆိ, တာ်ပာ်ဆါဘၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလိၤ. သ့ၣ်လိၤဃာ် သုစ့ၣ်သုပျၢ် လၢအသဟီၣ်ဆူၣ်ကတၢ် ဒ်သိးသုတၢ်ဖဲးတၢ်က တၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤခဲလၢာ် ကအိၣ်ဝဲ ဒီးအသဟီၣ် အစိကမိၤလၢ ကဆိၣ်ဖျိးကွံာ် တာ်တတိတတြၢ်တဖှၢ် လၢမၤ တံာ်တံာ် ပတၢ်ပာ်ဆါ တၢ်လဲၤကျဲ ဆူပတၢ်မၤန့ၢ်လၢ တၢ်သဘျု အဂီၢ်တက့ၢ်.

သုဝဲခိၣ်န့ၢ်လၢ ဖိၣ်ထီၣ်မူဒါဒီး တီခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်အကတီၢ်အံၤ တၢ်ကဟဲတၢ်တၢ်ဒီးသု လၢကျဲအဘိဘိပူၤန့ၣ် ပအိၣ်လၢသု လိၤဒီးပနၢ်ပာ်စၢၤသုလိၤ. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ဆါကတီၢ်အံၤ မ့ၢ်သုဆါကတီၢ်, သုတၢ်ခွဲးတၢ်ဃာ်, သုတၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢ သုကဘၣ်သုအိၣ်လၢ အကျိၤအကျဲဒ်လဲၣ်ဒီး တကတီၢ်ဃိကမ့ၢ် ဝဲ ကီၢ်သုလုၤပခိၣ်တၢ်ဒီးစဲး အကတၢ်တဘျီလၢ သုကဟ့ၣ် ထီၣ်က့ၤသုကံာ်သုစိဒီး ပာ်တုၢ်သုတၢ်စံၣ်စိတဲးစိၤ အဂ့ၢ်က

တာ်လၢ ကကဲထီၣ်စံၣ်စိၤန့ၣ် လၢကဆုၤက့ၤ ပပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ဆူ တၢ်သဘျုအမ့ၢ်အတီ လၢပကိးလၢ ကီၢ်သုလုၤတက့ၢ်. တၢ် တီတၢ်လိၤန့ၣ် ပာ်ပုၤတကလုာ်လၢတၢ်ထီၣ်ထီအသိး, ယန့ၣ် လၢ ပပုၤကလုာ်ကအိၣ်ထီၣ်ထီဘၣ်က့ၤလၢ အဆိအချ့ဖဲ သုဝဲ ခိၣ်န့ၢ်ခဲအံၤတစိၤ အတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီး ပၤထံပၤကီၢ်အကတီၢ် န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤကွဲးလံာ်ဖိ အတၢ်ဆါဂ့ၤဆါဝါ ထုကဖှၢ်သ့ၣ်ကပီၤ လၢ သုဝဲခိၣ်န့ၢ်လၢ စိၤခဲအံၤတဖု ကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လိၤ.

ယုယုဆူတၢ်မၤန့ၢ်အဖိတၢ် အဆိအချ့
ဘၣ်ဆါသါမိၢ်
Bakersfield, California

ပခိၣ်ဂၢၢ်ကျဲၤ,ခိၣ်ထီၣ်ထီသ့ဝဲခိၣ်လၢမ့ၢ်ဒါအတၢ်ပတုၢ်ပလီၤဂီၢ်ခေပဒိ

ဒုၣ်ဒါ မ့ၢ်ပတံၤသကိးတဖုလၢ ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤလၢ ပသုတ အိၣ်မံၣ်စ့ၣ်မံၣ်ခ့ၣ်တဂ့ၤဒီး ပကအိၣ်ဒီးတၢ်စိၣ်မဲာ်စိၣ်နါ တၢ်သ့ၣ်ပုၢ် သးဆါထီၣ်ဘိတဘိယုၢ်ဃိအဂီၢ်န့ၣ်လိၤ.

ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ စးထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်လိၤအသး ဖဲ ၁၉၄၉ နံၣ်ဒီး လဲၤခိၣ်ဖျိၣ်တၢ်အါမံၤတဆိဘၣ်တဆိ ကယိက ယိဒီး ဖဲ ၁၉၇၅ နံၣ်ဆိလိၤဘၣ်လိၤခါသး ဖဲမၤန့ၢ်ပျီန့ၣ် လိၤ. ပလီၤခါသး မၤန့ၢ်ပျီ အိၣ်သ့ၣ်လိၤအသး အိၣ်ဒီး သုးဝဲၤ လိၤခိၣ်သ့ၣ် အရူအတုတဖှၢ် ဒီးလၢပၤပြးတဖှၢ် အိၣ်ဒီး ပပ ခိၣ်ပပျၢ် ဒီးပိာ်မ့ၢ်ကရၢ၊ သးစၢ်ကရၢ၊ ဒီးကူၣ်သုဆဲးလၢ၊ ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤပၤ စၢ်ထး၊ ခိၣ်သ့ၣ်ဒီးဝဲၤကျိၤ အဂ့ၢ်အကတဖှၢ် အါ မးလၢ တၢ်ဖဲးသကိး မၤသကိးအပူၤန့ၣ်လိၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိးပအိၣ်ဒီးတြၢ် (ဂိတ်) တဖှၢ် လၢအိၣ်သ့ၣ် လိၤအသး စးထီၣ်လၢ စိၤထံာ် ဒီးလၢသုမ့ၢ်န့ၣ် ဒိတကျိၤလၢ

အမ့ၢ်မဲာ်သဝီ၊ မဲာ်တရံး၊မိာ်ဖိက့ၢ်၊ ဝါခါ၊ ဖလူ တြၢ်တဖှၢ်အံၤ ကျိၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လိၤဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ဖျိၣ် ဖးဒိၣ် လၢ ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ အဂီၢ်န့ၣ်လိၤ. သန့ၣ်က့ၤဒီး လၢတၢ်တပာ်သးအပူၤ ဖဲ ၁၉၉၄ နံၣ် တၢ်လိၤမ့ၢ်လိၤ ဖးအိၣ် ထီၣ်ဒီး ပလီၤခါသးမၤန့ၢ်ပျီဘၣ်ဟးဂီၢ်ကွံာ်ဒီး တြၢ်လၢအိၣ် သ့ၣ်လိၤအသးခဲလၢာ် လိၤမာ်ကွံာ်အဆိ မ့ၢ်တၢ် လိၤမာ်ဖးဒိၣ် တမံၤလၢ ပတဲက့ၤအဂ့ၢ်တသ့ တလၢာ်, တလၢာ်တစိ နိတ ဘျီ ဘၣ်န့ၣ်လိၤ.

ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ် လၢအဖျိၣ်ဒီး ကဲထီၣ် တၢ်သးဘၣ်တံာ်တံာ် တၢ်သးလိၤဘျံး လၢပဂီၢ်ဒိၣ်မး ဘၣ်ဆၣ်ဒီး ပမ့ၢ်ဆိကမိၣ်ထီ ထီၣ်တစဲးန့ၣ် မ့ၢ်ဒုၣ်ဒါဟ့ၣ်ပုၤတၢ်မၤလိ တၢ်ဟ့ၣ်ပလီၤလၢအိၣ် ဒီး အလုၢ်အပူၤဒိၣ်မးန့ၣ်လိၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ဘၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်ပာ်သးတဖှၢ် ပျီပျီပျီပျီ လၢပဖိခိၣ် ဒီးလၢ

ပဝဲတခီ ပသ့ၣ်ညါက့ၤ ပတၢ်ဂံၢ်စၢ်တဖၣ် လၢပကဘၣ် မၤဂ့ၤ ထီၣ် မၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပလီၢ်ခၢၣ်သး မၤန့ၤပျီ အိၣ်ဒဲးအဆၢကတီၢ် ပခိၣ်ပနၢ် တဖၣ် ထီၣ်အိၣ်ဒဲးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိ လၢတၢ် ဖဲးသကိးမၤသကိး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ရဲၣ်ကျဲၤအိးထီၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ် မၤလိလၢ သးသံၣ်တကပမၤဂ့ၤ ကသံၣ်ကသီ တၢ်မၤလိ ဒီး ကျိသရၣ်တၢ်မၤလိ တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်လၢ ကီၢ်ရၣ် သးက့ၢ်ကိးဘၣ်ဒဲး အိၣ်ဒဲးတၢ်ရၣ်လိာ်ဘၣ်ထွဲ ဘူးဘူး တံၢ်တံၢ် လၢတၢ်ဖဲးသကိး မၤသကိးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ မၤန့ၤပျီတအိၣ်လၢၤ အလီၢ်ခံန့ၣ် တၢ်ဆဲးကျိး အကျိၤအကျဲတဖၣ် တညီတဘျီလၢၤဘၣ်အပိၣ်ဒီး တဂၤလၢ ပသးက့ၢ် ကီၢ်ရၣ်အပူၤဒဲးပဲ ပဘၣ်ဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ် စးထီၣ် သကိးပမူဒါ ပတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပနၢ်ပၢ်တၢ်လံ တၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိး အကျိၤအကျဲတဖၣ်လံအပိၣ် ဒီး မ့ၢ် တၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်တမံၤ လၢပကဘၣ်က့ၤ အိၣ်ဆိးဘၣ် ဘူးဘူး တံၢ်တံၢ်ဒီး ပဟီၣ်ကဝီၤဖဲတဖၣ် လၢတၢ်ဖဲးသကိးမၤသကိး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ပၢ်ဆၢအနံၣ် (၇၀) ဘျဲၣ်အံၤ ပမ့ၢ်နီၤဖး လၢ ၇ န့ၣ်ဒီး ပဟီၣ်ကဝီၤ (ကီၢ်ရၣ်သးက့ၢ်) ၇ ဘၣ်အံၤ ပမၤတၢ် ပၢ်ဆၢ အိၣ်ဒဲးဒၣ် အနံၣ် ၁၀ န့ၣ်လီၤ.

ပကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢအံၤ လီၤကံၢ်ဒ်သိး ဟံၣ်ဖးဒိၣ် တဖျၢၣ် အခိၣ်ဒုး လၢထူၣ် ၇ ထူၣ်ဖိၣ်ဂၢ်ကျဲၤယၢ်ဒီး စိာ်ကစီၤ ထီၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. ထူၣ် ၇ ထူၣ်အံၤ တအိၣ်သ့ၣ်အိၤအသးလၢ မဲး

ခိၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တခီ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ လၢခိၣ်လၢအမ့ၢ် သးသမူ လၢအလုာ်ထီၣ်တ့ၢ်လံအသး လၢပဂီၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆိၣ်သနံးတဖၣ် ဟဲအါမံၤ လၢကလီၤပျီကွံာ် ဘၣ်ဆၣ် ပအိၣ်ဂၢ်ကျဲၤန့ၢ် သ့ဝဲအံၤ မ့ၢ်ဒၣ်လၢပဟံးဃာ် ဒ်သးသမူလၢ လဲၤပူၤကွံာ်တ့ၢ်လံလၢပဂီၢ်တဖၣ် အသးသဟီၣ်အပိၣ်န့ၣ်လီၤ. သးသဟီၣ်လၢပဟံးဃာ်ဂၢ်ကျဲၤတ့ၢ်လံအိၤအံၤ တၢ်ဃုကျဲ အါဘိဒ်သိး ကစၢ်လီၤကွံာ် ကလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ထူၣ် ၇ ထူၣ်လၢ ဟံးဃာ်ဂၢ်ကျဲၤ ပကရၢမိၢ်ပျီအံၤ တၢ် ဆဲးတူၢ်အိၤ, တရူၤတရီၣ်အိၤ ဒ်သိးကဖျုၤတဲာ်ဖျိးကွံာ်ဘၣ် ဆၣ် ပသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤ သ့ၣ်ခူသးပျီအတၢ်ကတိၤဒိတဘီစံးဝဲ "ပနၢ်မ့ၢ်ဂဲၤ ကဂဲၤဒဲးဝဲ တၢ်သုတဂဲၤတဂ့ၤ" န့ၣ်လီၤ.

ဒ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဟံးဃာ်ပၤယၢ် အတၢ်တတီတလီၤ, အတၢ်ကဘျိးကဘျိးတဖၣ် ဂၢ်ဂၢ်ကျဲၤကျဲၤ စွဲကတုၤအသိး ပဝဲကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ ဟံးဃာ်ပၤယၢ်စ့ၢ်ကိး ပတၢ် တီတၢ်လီၤ ပတၢ်မ့ၢ်တၢ်တဖၣ် ဂၢ်ဂၢ်ကျဲၤကျဲၤ စွဲကတုၤ တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

လၢ-မ့ၢ်ဝါထံဆ့

ဆီဒီဂီၤပုၤဖးထီၣ်ခ့ၣ်ဒိ

၁၉၅၈ နံၣ် လၢဘျဲၣ်တြုၤအါရံၤ အတီၢ်ပူၤ တၢ်မၤဝဲ ကီၢ်သူ လုၤမ့ၢ်ထီၣ်ကီၢ်ခီ အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ် ဖဲ သးက့ၢ် (၅) ဟီၣ်က ဝီၤ, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မဲာ်ကံၢ်လိာ်သဝီန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဝဲအံၤ တၢ်ဃုထၢထီၣ်ကဒါက့ၤ ကီၢ်သူလုၤမ့ၢ်ထီၣ်ကီၢ်ခီ ခိၣ်နၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤဒီး တၢ်ပစိာ်ဃုာ်ဝဲ ဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ကီၢ်သူ လုၤမ့ၢ်ထီၣ်ကီၢ်ခီ သးဂ့ၢ်ဝီလၢ ၁၉၅၇ နံၣ် ဒိတနံၣ်ကျဲၤအတီၢ် ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူ (ဖုတၢ် အၢၣ်) ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူ သးက့ၢ် (၆) ဒီး တၢ်ပိၣ်သကိးလိာ် သးဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ် (လၢခံသးခိၣ်ကျဲၤဖိအိးလံ ဘၢၣ်) လၢကလဲၤထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဒီး တလၢၤခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ် ဒ်သိးကတၢ်ပိၣ်သကိးဝဲ ဘၣ်ဃးတၢ်ဒုးသးတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤလၢ ကပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသး, အိးထီၣ်တၢ်ဒုးမဲာ်သ့ၣ်ဒီး က ဒုးသကိး ဒုၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး တလၢၤကလုာ်ကရၢ စိခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အခါ ဘၣ်ဆၢဘၣ်တီၤဖဲ တလၢၤကလုာ်ဒုၣ် ကရၢစိ လီၢ်ခၢၣ်သးထီၣ်ကမံးတံာ် မၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါန့ၣ် အပိၣ် သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ် ထီၣ်ဒိက န့ၣ်ဃုာ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ဒ်တမ့ၢ်လီၤဆီအသိးန့ၣ်လီၤ.

တလၢၤကလုာ်ဒုၣ်ကရၢစိ လီၢ်ခၢၣ်သးထီၣ်ကမံးတံာ်

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဘျီအံၤ အဝဲသ့ၣ်ဆၢတဲာ်ဝဲလၢ ကလဲၤလိာ်တၢ်စု ကဝဲၤဒီး ဒံၣ်မိၣ်ကရၢစိစံာ်ဆူ ဖဆပလ ပဒိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တ့ၣ်အူ ဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ် အတၢ်ဟဲ ထံၣ်လိာ်သးဒီး တလၢၤကလုာ်ဒုၣ်ကရၢစိတဘျီအံၤ မ့ၢ်ဒ်သိး တၢ်ကတၢ်ပိၣ်သကိးဝဲ တၢ်ကဒုးသကိးဒုၣ်ဒါ (ဖဆပလ) လၢကျဲၤဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢ တလၢၤကလုာ်ဒုၣ်က ရၢစိခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အတၢ်ဆၢတဲာ်အိၣ်ဝဲလံလၢ ကက့ၤ န့ၣ်လီၤမၤသကိးက့ၤတၢ်ဒီး (ဖဆပလ) ပဒိၣ်အပိၣ် သးခိၣ်ဒိၣ် စိတ့ၣ်အူ ဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ် (၂) ဂၤအံၤ စံးဘၣ် တလၢၤခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤအံၤ တကြးဘၣ် အဂ့ၢ်, တမ့ၢ်လၢ (ဖဆပလ) ပဒိၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်ဝဲတလၢၤက လုာ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ဒံၣ်မိၣ်ကရၢစိစံာ်အစဲးနီၢ် ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဆီမိၣ် အသိးဘၣ်န့ၣ်အဂ့ၢ်, တလၢၤကလုာ်ဒုၣ်ကရၢစိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ် မၤဝဲ တၢ်က့ၤပာ်လီၤစုကဝဲၤဒ်အံၤသၢပူၤ ဒုၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်က ထီၣ်ဒုးဆိၣ်တံၢ်က့ၤဝဲ ကီၢ်သူလုၤ ပုၤပၢ်ဆၢတၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ် တီနံၣ်အဂ့ၢ်, လၢတၢ်န့ၣ်အပိၣ် တၢ်အံၤလီၤကံၢ်ဒ် တလၢၤကလုာ် ဒုၣ်ကရၢစိ ယိးကဒါဘီလၢ ပုၤပၢ်ဆၢတၢ်ဖိကဒဲကဒဲအဖိခိၣ် ဒီး တက့ၢ်ဆီမိၣ်န့ၣ်လိာ်သးဂီၢ်ဘၣ်အဂ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်ဃုာ်သ့ တခီစံးဘၣ်က့ၤ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူဒီးသးခိၣ်ဒိၣ် ဖိ အိးလံဘၢၣ်လၢ အဝဲအိၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံာ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်လီၤ

သးခွဲးယတ် လာလာပွဲပွဲလော အဝဲသ့ကသ့ကထီၣ် အဝဲသ့ အဘူၣ်အတီၢ်အဂ့ၢ်, မ့ၢ်လော (ဖဆပလ) ပဒိၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်အဝဲ သ့ၣ် ဒိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ် လာလာပွဲပွဲအယီၤ စုကဝဲတၢ်ပၢ်ဆါ အံၤ လာအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်တလိၣ်လာဘၣ်အဂ့ၢ်, ဒီးအဝဲသ့ကမၤ န့ၢ်က့ၤ တလၢကီၢ်စဲၣ်လၢ ဒိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်အကျိၤအကျဲပူၤအဂ့ၢ်, န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူ ဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် ကျဲးစး ကတီၤတဲၣ်နီၤပၢ် တလၢကလုာ်ကရၢစိ ခိၣ်နီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကျဲအကလုာ်ကလုာ်ဘၣ်ဆၣ် န့ၣ်ဋၢၣ်သ့ စံးဘၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ် လၢ တၢ်အံၤမ့ၢ်လော တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိ တၢ်ကရၢကရိ ဒီတဖု အတၢ်ဆါတဲၣ်အယီၤ အဝဲသ့ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဝဲ အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိသ့ၣ်တဖၣ် ကက့ၤပာ်လီၤတၢ်စု ကဝဲတီၢ်နံၣ်အယီၤ ဒ်သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် မ့ၢ်ပူၤဘၣ်မူဘၣ် ဒါလၢ ဟူးဂဲၤဝဲ တၢ်လီၢ်အံၤတဂၤအသိး သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူ တခီ ဟ့ၣ်ပလီၢ်ဆိအိၤ, စံးဘၣ်က့ၤ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် လၢ မ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအပူၤသးဖိသံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ပလီၢ်သ့ၣ် ပလီၢ်က့ၤသးလၢ ခုၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တပယူၣ် ယီၤအဂ့ၢ်, ကတီၤဃာ်သးဖိသံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ကတီၤ ဃာ်သးထီၣ်ဘိလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂီၢ်, ကျဲးစးမၤန့ၢ်ဒုၣ်ဒါ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကစီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကတီၤဃာ်တၢ်အိၣ်တၢ် အိ, ကျိချံၣ်ပုၤသ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၁၉၅၈ နံၣ် လၢယူၤလံ (၁၉) သီအနံၤန့ၣ် တလၢကလုာ် ခူၣ်ကရၢစိ ဒီး (ဖဆပလ) ပဒိၣ်အဘၢၣ်စၢၤအိၣ်ဒီးတၢ်သးလီၤ ပလိာ်လံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီလီၤလၢ အရူဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်

(၁) တုၤမ့ၢ်တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိ လီၢ်ခၢၣ်သးဆဲးလီၤ စုမ့ၢ်ကျိၢ်လၢ တၢ်ညိကွံာ်စုကဝဲတၢ်ပၢ်ဆါလံန့ၣ် (ဖဆပလ) ပဒိၣ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်လံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ လၢ တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိအံၤ မ့ၢ်က့ၤကရၢလၢ အဖိးသဲးစးတဖု

(၂) (ဖဆပလ) ပဒိၣ်သးလီၤပလိာ်စ့ၢ်ကိးလၢ က ထူး ထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ လံာ်တၢ်ပျဲထွဲကွံာ်ကပာ်ကွံာ်တၢ် (သင်ပုၤနးချေလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်)

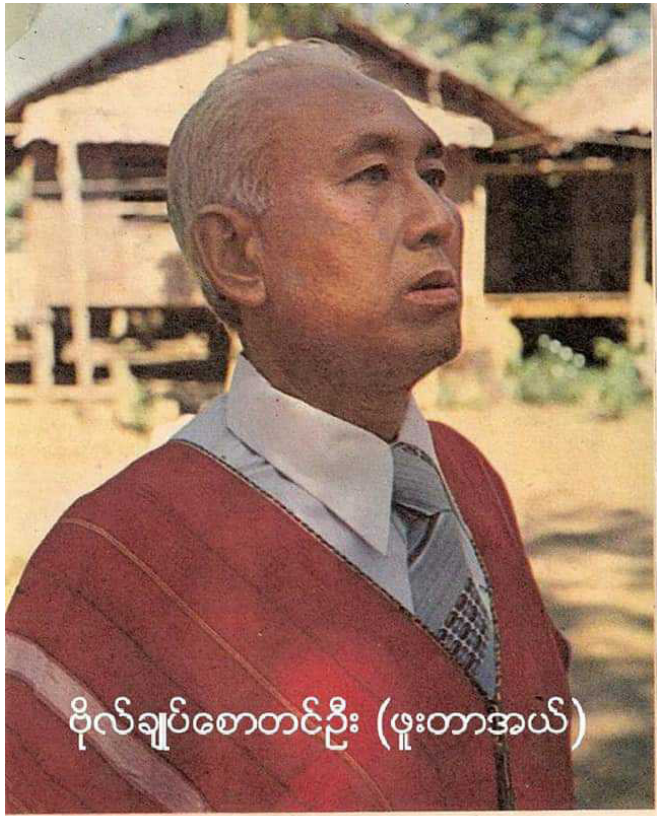
(၃) လၢတၢ်ကမၤန့ၢ်က့ၤ တလၢကီၢ်စဲၣ်အဂီၢ် ထံကီၢ်ပ ဒိၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရူၣ်စံၣ်ခွဲးယတ် လာလာပွဲပွဲ

(၄) တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိခိၣ်နီၤ, သးမ့ၢ်သံၣ်ဘိလၢ အဟဲက့ၤန့ၢ်လီၤဆူ ထံကီၢ်တၢ်ဘျၢသဲးစးပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ထံကီၢ်ပဒိၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢအ ကြၢးအဘၣ် တသ့ဖဲအသ့ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးလီၤမံၤလၢ (ဖဆပလ) ပဒိၣ်တကပၤမ့ၢ်ဝဲ သး ခိၣ် ဒိၣ်စိစ့ၣ်လ့ (ဗိုလ်မှူးကြီးစိန်လင်း) ဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိထီ လ့ (ဗိုလ်မှူးထွန်းလင်း), မ့ၢ်လော တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢ စိတကပၤမ့ၢ်ဝဲ န့ၣ်ခွဲၣ်မိၣ် (နီၣ်ချမ်းမွန်) ဒီး န့ၣ်ဆ့ၣ်နီၣ် (နီၣ် ဆိတ်နီ) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်တလၢကလုာ်ခူၣ်ကရၢစိအံၤ မၤန့ၢ်တၢ်သးလီၤပ လိာ်ဒီး (ဖဆပလ) ပဒိၣ်လံာ်လၢ ကက့ၤပာ်လီၤတၢ်စုကဝဲလံ န့ၣ် တလၢသးခိၣ်တဂၤလၢအမ့ၢ် ဘိၣ်ဒီး (ဗိုလ်ဒုတ်) အံၤဟဲ ဝဲဆူ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် အအိၣ်ဒီး စံးဝဲလၢ သါကဘၣ်

ဟံးမူဒါလၢ ကဘၣ်လဲၤဆူတၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူ ဒုၣ် ဒါအိၣ်သတးဒီး သါလီၤကီထွဲက့ၤ တၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အယီၤ သါတအဲၣ်ဒီးလဲၤဟ့ၣ်ဒုၣ်ဒါဘၣ်. လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤ ဖဲ သါလဲၤဆူတၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢလ့ၣ်အခါ ဟဲဒုးမၤ န့ၢ်က့ၤလၢကျဲတီၤအဂ့ၢ်, ဒီးမ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီလၢ အဝဲသ့ကဟး ထီၣ်, တၢ်ဆါကတီၢ်ဒီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် အဝဲဒုး သ့ၣ်ညါဆိဃာ်ဝဲ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဗိုလ်ချုပ်စောတင်ဦး (ဖူးတာအယ်)

COL. SAW TA EER
CENTRAL COMMITTEE (KNU)
MILITARY ADVISER
K.N.L.A. (KTL)

သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးတလၢသးခိၣ် တဂၤအံၤ အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အယီၤ အ ဝဲဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူ ဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တလၢသးခိၣ်တဂၤ ဟဲဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကစီၣ်ဒ်အံၤဒ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တ့ၣ်အူ စ့ၢ်ကိး ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲအယီၤ အဝဲပာ် ဖျါထီၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါကဒီးဆူ မူဆိကီၢ်ကစၢ်စိဟၢထာ်သ့ၣ်မူ အိၣ် လၢတၢ်ကြၢးမၤခါ တကြၢးမၤခါအခါ မူဆိကီၢ်ကစၢ်တ ခီ ဆူလီၤက့ၤလီၤပျဲဆူ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတ့ၣ်အူလၢ “လုၤတက့ၤ သုတဘၣ်မၤဘၣ်ဃးသးဒီး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်သၢ ပျၢၤ မ့ၢ်တနံၤအဝဲသ့ၣ်ကစံးဝဲလၢ ကီၢ်သုလုၤဟဲဟံးန့ၢ်အဝဲ သ့ၣ်အတၢ်စုကဝဲအယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်က့ၤမၤသကိးက့ၤတၢ်ဒီး ဒုၣ်ဒါ” အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တ့ၣ်အူ တခီ စံးဘၣ်က့ၤ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ်လၢ မူဆိကီၢ်ကစၢ်စိဟဲထာ်သ့ၣ်မူ တပျဲလၢ တၢ်ကမၤဘၣ်ဃးသးဘၣ်အဂ့ၢ်, ဃုာ်ဒီးလီၤပျဲတ ဘၣ်လၢ အဆူန့ၢ် သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တ့ၣ်အူ န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တ့ၣ်အူ ဒီး သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အီလံဘၢၣ် ခံၤလၢ လၢာ်အံၤ ထံၣ်ဝဲလၢ တၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တလၢသး

ခိတ်တကအတတ်သးအိတ် ဟ့တ်လိလိအေယိ တ်ကြားဟံးန့တ် တ်ခွဲးတတ်ယတ်အံးဒီး ကကဲဘျူးစုတ်ကိးလာ ကိတ်သူလုအဂီတ် ဖးအါညါန့တ်လိလိ ဘတ်ဆတ် မုတ်လာ ခိတ်န့တ်လာတတ်ဖိခိတ် တပျဲ လာ တ်ကလဲဟံးန့တ်အေယိ တ်ဘတ်ပျိကွံတ်ဝဲကလိ တ်ခွဲး ယတ်ဂ့ဘတ်လာ တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိ အသုးခိတ်တက တ်ရိတ်တတ်ကျဲန့တ်လိလိ

တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိမေဝဲ “တတ်ညိကွံတ်စုကဝဲတတ် ပါ်ဆာဝံး န့တ်လိလိဆူ ပတ်လံတ်မတ်ထံကိတ်တတ်ဘျူးပူ တ်ပါ် ဆာကွတ်ဂီ” (လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအသွင်မှ ပါလီမန်ဥပဒေဘောင် အတွင်းတိုက်ပွဲအသွင်) အမူးမဲ ၁၉၅၈ နံ ဝါယူလံ (၂၃) သီ ဂါခိ (၈) န့တ်ရံတ် ဖဲဒုပျတ်ယတ် (မိတ်လဲတ်မွဲတ်ဝုတ်), မဲတ်ဒုတ်ပျိ (မိုင်ဒါကွင်) ဒီးဆဲးလိစုမုတ်ကျိတ်လာ အဝဲသုတ်ညိကွံတ်စုက ဝဲတတ်ပါ်ဆာလံ အဂီတ်န့တ်လိလိ

တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိ ပုဟ်ဆာတတ်ဖိ (၁၁၁၁) တ ကထိတကပတဆံတက တိတိတ်လိက့ တ်စုကဝဲဆူ (ဖဆပလ) ပဒိတ်အအိတ်, ဒီး (ဖဆပလ) ပဒိတ်တခိ ဆိတ်ထွဲ မေဝဲ ဟ့တ်နီလိလိအဝဲသုတ်တဖတ်လာ နိတ်တကထဲကူခံကွတ်, ဆုကမံဘုတ် ဒီး စု (၂၀၀) ခံပိတ်ကူးစုတ်စုတ်န့တ်လိလိ

တုမုတ်တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိသုတ်တဖတ် က့ဟတ်လိ က့ တ်စုကဝဲ (အဝဲသုတ်စံးလာ လဲလိတ်တတ်စုကဝဲဒီး ခိတ် မိတ်ကရုတ်စိတ်) ဆူ (ဖဆပလ) ပဒိတ်အိတ်န့တ် တတ်လိလိလာ ကိတ် သုလုယုအဝဲသုတ်ဟူးဂဲမဲ (တော်ပေါက်) ၂၄ သဝီန့တ်, ကိတ် သုလုန့တ်လိဟူးဂဲက့မဲန့တ်လိလိ

(ဖဲကညိတတ်ပါ်ဆာစးထိတ်သိအခါ ကညိဒီးတလာသုတ် တဖတ် အိတ်ဒီးတတ်သးလိပလိတ်လာ တလာဟိတ်ကဝိအဆာ ဖဲ ဝိတ်ရိ-မိတ်လဲတ် သိလုတ်ကျဲမုတ်န့တ်လိလိ ကညိသုတ်တဖတ်က ဟူးဂဲလာ ကျဲမုတ် မုတ်ထိတ်တကပဒီး မုမုတ်တလာသုတ်တဖတ် တခိ ဟူးဂဲမဲလာ မုတ်န့တ် တုဆူ ပိတ်လဲတ်နံ န့တ်လိလိ ဘတ်ဆတ် လာခံ မုတ်လာအဝဲသုတ်ဟိတ်ကဝိပူ ဟူးဂဲမဲတနုတ်ဂ့ဂ့ ခိပျိ အဝဲသုတ်ကမျိတ် ဆိတ်ထွဲတတ်ပါ်ဆာ လိစုကွံတ်အေယိ ဖဲ ၁၉၅၆ နံ တ်စးထိတ်ပတ်လိလိ ကညိတတ်ပါ်ဆာကျဲကပူ ခံဘိတဘိဝံ တ်လိလုကရုကရိ သုတ်ထိတ်ဆိလိက့ ခုသဝီ, ကရုတ်, ကိတ်ဆတ်, ကိတ်ရုတ် တဖတ်အတတ်ပါ်ပြးအခါ တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိ ခိတ်န့တ်သုတ်တဖတ် ဃုတတ်မေဝဲလာ ပဒိတ်မါဂျါဖလု ဒီး ဖုတ်နိတ် အအိတ် ဒ်သိးတတ်ကပျဲအဝဲသုတ်ဟူး ဂဲမဲ သမုကျိအဝတ် လာကလံထံးတကပဒီး တော်ပေါက် ၂၄ သဝီ ဟိတ်ကဝိပူန့တ်လိလိ)

တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိ က့ဟတ်လိတတ်စုကဝဲ ခဲလာတ် ဃုတ်ဃုတ် ဘတ်ဆတ် တလာသုးခိတ်လာအမုတ် န့တ်မိတ်လုတ် (နိုင် မုန်လာ) ဒီးအပုသုးဖိ (၄၀) ဘျဲသုတ်တဖတ် တက့ဟတ်လိ တ်စုကဝဲဘတ်. ဟူးဂဲမဲမဲ တော်ပေါက် ၂၄ သဝီ ဟိတ်က ဝိန့တ်အေယိ အဝဲသုတ်တဖတ် ဘတ်တတ်လုဒုးက့အိလာ န့တ်ဘး အိ (နိုင်ဘအုန်း) ဒီးအပုလာ အက့ဟတ်လိတတ်စုကဝဲသုတ် တဖတ် တနဲးနဲးန့တ်လိလိ

န့တ်မိတ်လုတ် အံး ဟဲထံတ်လိတ်သးဒီး ကိတ်သူလုခိတ်န့တ်သုတ် တဖတ်န့တ် စံးဝဲလာ မုတ်လာသါဝဲသုတ်တဖတ် တက့ဟတ်လိတတ်စု ကဝဲဃုတ်ဒီးအဝဲသုတ်ကရုမိတ်ပျိဘတ်အေယိ တ်လုဒုးက့အဝဲ သုတ်တနဲးနဲးအဂီတ်, လာတတ်န့တ်အေယိ အဝဲသုတ်အဲတ်ဒီးပတ်ဖျိတ်

ထိတ်ဃုတ်သးဒီး ကိတ်သူလုအဂီတ်, ကိတ်သူလုတလိတ်ပတ်အဝဲ သုတ်ဒ် သုးမုတ်ဒိတ်ဘတ်, ပတ်အဝဲသုတ်ထဲ လိတ်ကဝိဂါသးပတိတ် န့တ်ကဲလိလိ အဝဲသုတ်ကကွတ်ထွဲ ကဒိသဒါတလာသဝီ ဖဲဟိတ် ကဝိသုတ်တဖတ်အံး ဒ်သိးတမျိတ်တဖတ် သုတဟဲမေဝဲမဲတတ် တဂ့အဂီတ်အဂီတ်န့တ်လိလိ

သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ (ပုတ်အာတ်-ဒုပျတ်ယတ်ကိတ်ရုတ်ခိတ် လိတ်လံး), သုးခိတ်ဒိတ်ဖိ စိမုတူစုဖိ (သုးခိတ်ကျိတ်ဖုမုတူစုဖိ- ခုတ်အဲတ်ယုတ်ကရုခိတ်လိတ်လံး), သုးခိတ်ဒိတ်ဖိ စုတ်မဲစုဖိ (သုးခိတ် ကျိတ်ဖိ ဖုစုတ်မဲစုဖိ) ဒီး သုးခိတ်ဒိတ်ဖိ အိတ်လံဘတ် (သုးရိတ်မဲ ခိတ်ကျိတ်ခံ ဖုအိတ်လံဘတ်) သုတ်တဖတ် တတ်ပိတ်သကိးဝဲလာ မုတ် တ်ကြားတုတ်လိတ်တတုတ်လိတ် န့တ်မိတ်လုတ် ဒီး အပုသုတ်တဖတ် ဒ်ကိတ်သူလုဂါသး သုတသုန့တ်လိလိ

တတ်ကွတ်က့မဲ တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိသုတ်တဖတ် က့ ဟတ်လိက့တတ်စုကဝဲသုတ်တဖတ်ခဲလာတ်လံအေယိ ဖဲတလာ သုတ်တဖတ် အတတ်ပါ်ဆာဟိတ်ကဝိပူန့တ် တလာလာအဂါတ အိတ်လာနီတပုဘတ်အမဲတ်ညါ န့တ်ဘးအိ (နိုင်ဘအုန်း) လာ အက့ဟတ်လိတတ်စုကဝဲသုတ်တဖတ်အံးလုဒုးက့ န့တ်မိတ်လုတ် အေယိ အဝဲသုတ်ဘတ်ကိတ်ဘတ်ခဲ စဲဃဲန့တ်လိလိ ဘတ်ဆတ်ကိတ်သူ လု လိတ်ကဝိခိတ်န့တ်န့တ်သုတ်တဖတ် ထံတ်ဝဲလာ တလာသုတ် တဖတ်အံး မုတ်ဒုတ်အဘတ်တတ်လံတ်တတ်လိလိ မုတ်ကအိတ်ဝဲတနံး အဝဲသုတ်မုတ်သုတ်ညါလိလိအသးလာ အဝဲသုတ်ဘတ်တတ်လံတ်လံ န့တ် အဝဲသုတ်ကပိတ်ယတ်လိက့အသး တိနံအေယိ ကိတ်သူလု ခိတ်န့တ်သုတ်တဖတ် စံးဘတ် န့တ်မိတ်လုတ် လာ တလာတတ်ပါ်ဆာ အံး တကတတ်ဒ်ဘတ်အဂီတ်, သုကြားကရုကရိထိတ်ကဒါ က့ သုသုးသုသံတ်တဖတ်ဒီး ဟူးဂဲက့အိလာ သုးဂုတ်ဝိကယိ ကယိအဂီတ်, ကိတ်သူလု ကဆိတ်ထွဲမေဝဲသု တနီအဂီတ်န့တ် လိလိ ဘတ်ဆတ် န့တ်မိတ်လုတ် တခိ စံးဒုတ်တတ်လာ သါတနုတ်ပါ် ထံရုတ်ကိတ်သး, သါတိခိတ်ရိတ်မဲတတ် တသုဘတ်. သါမုတ်ဒိသဒါ ဘတ်တလာသဝီ ဖဲသါဟိတ်ကဝိပူသုတ်တဖတ်အံး ဒ်သိးတမျိတ် သုတဟဲတဂ့အဂီတ်န့တ် ကဲလံအဂီတ်န့တ်လိလိ

ကိတ်သူလုခိတ်န့တ်သုတ်တဖတ် ဟ့တ်ဂံးဟ့တ်ဘါအိလာတလိတ် ဘတ်, တ်ကကိးန့တ် န့တ်ဒမုတ်န့တ် (နိုင်တမ္မနင်) လာအမုတ်တုတ် တလာကလုတ်ဒုတ်ကရုစိ ကိတ်ဆတ်ကမံးတံတ်ဖိတက ဒ်သိးအ ဝဲကမေဝဲအိလာ တတ်ဖဲတတ်မဲသုတ်တဖတ်အဂီတ်, ဘတ်ဆတ် န့တ်မိတ်လုတ် တခိဂုတ်လိတ်ခတ်နးအသးလာ တလိတ်ကိးန့တ်သါ ဘတ်, သါမေတတ်တသုဘတ်အဂီတ် တနဲးနဲးန့တ်လိလိ ဘတ်ဆတ်သုး ခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ ပျဲလိပုလာတတ်ကလဲကိးန့တ် န့တ်ဒမုတ်န့တ် ဒ်

သီးကဟဲမစာ၊ နဲ့မိတ်လည် နှင်လီ၊ နဲ့ဒမ်နီ ဟဲကိးယုတ်ဒီး အသကိးတကလအမှီဝဲ နဲ့ဟန်ခိတ် (နိုင်ဟတ်ခေါင်) နှင် လီ၊ ကီသုလုခိတ်နီသုတ်တဖန် စံးဘတ်အဝဲသုတ်လ၊ ပတ်ပိုင် ထိတ်သုးသး (၃) ဂအံ၊ ကရကရီထိတ်က့၊ သုသုးသုသံ ဝဲ တဖန်ဝဲ၊ ကုဒုးနီက့တလဟီတ်ကဝီ၊ လာပိတ်လဲင်နံသုတ် တဖန် အဂုနီလီ၊ နဲ့မိတ်လည် တကအံ၊ ပျါလအနီကစာ တာနီနီလီသးစုတစဲးအယိ လီသးတကွဲဒိတ်မးနှင်လီ၊ အဝဲစံးကဒီးလ၊ တဘတ်တဲလ၊ ပိတ်လဲင်နံသုတ်တဖန်နှင်တဂု ထဲ တော်ပေါက် ၂၄ သဝီဟီတ်ကဝီသုတ်တဖန်အံမတ် သါပ၊ တနီဂုဂုဘတ်အဂုကဒီးနှင်လီ၊

သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူတခိ စံးဘတ်ကဒီး နဲ့မိတ်လည် လ၊ မှီ ဒ်နှင်သာပျါ သါကကိးနီ နဲ့အိတ်သွတ် (နိုင်အုန်းသွင်) လအ အိတ်ဒီး သုးခိတ်ဒိတ်ဖိ ဘိတ်မွး (သုးခိတ်ကျါစိရီဖုဘိတ်မွး) အိတ် ဖဲ ကတတံးနှင်အဂုလီ၊

နဲ့အိတ်သွတ် တကအံ၊ အခိတ်ထံးမှီဝဲ ဒုတ်ဒါအပူလီ၊ အ ဝဲတဘတ်ဂီဒီး အသုးခိတ်လ၊ တာဂုဒ်လဲင်ဒီး ခးသံကွတ်အသုး ခိတ်ဝဲ၊ စိတ်ထိတ်တာစုကဝဲ၊ ခံခိတ်သာခိတ်ဒီး ဟဲထိတ်မသကိးက့၊ တာဒီး ကီသုလုနှင်လီ၊

သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ ကွဲးလံာ်ဆူ သုးခိတ်ဒိတ်ဖိဘိတ်မွးအအိတ် စံးဘတ်ဝဲလ၊ ဒ်သိးတာ်ကကရကရီထိတ်နီက့၊ တလဟီတ် ပါ်ဆါအသိဒီး တာ်ကဟံးမူဒါလ၊ သုးဂုဝီတကပအဂီဆု၊ လီဘတ်နီ နဲ့အိတ်သွတ် ဆူကလံးထံးတက့၊ ဒီး သုးခိတ်ဒိတ်ဖိ ဘိတ်မွး ဆုလီ၊ နဲ့အိတ်သွတ် ဆူ သုးက့ (၆) နှင်လီ၊ နဲ့အိတ် သွတ် ဟဲလီတုသုးက့ (၆) ထိတ်လိတ်သးဒီး လီကဝီခိတ်နီ အခါ အဝဲစံးဝဲလ၊ သါဝဲသါတနီဟီနီဘျါ တာ်ဟါဆါတာ် ဖံးတာ်မအကျါအကျဲ ဂုဂုဘတ်၊ ဒ်သိးကီသုလုခိတ်နီသုတ် တဖန် အတာ်ဟံးစုနဲ့ကျဲ၊ တီခိတ်ရိတ်မဲအသိးနှင် သါကမထွဲ လ၊ အဂုကတါနှင်လီ၊

နဲ့ဒမနီ၊ နဲ့ဟန်ခိတ် ဒီး နဲ့အိတ်သွတ် သုတ်တဖန် သူင် ဆူင်သးဆူင်၊ သးခူတလုလ၊ တာ်ကကရကရီထိတ်က့၊ တ လဟီတ်ဟါဆါ ဘတ်ဆတ် မှီမိတ်နဲ့မိတ်လည်တခိ စူင်အခံဒီးဒ် တာ်နှင်လီ၊ သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူတခိ သဆတ်ထိတ်အခံလ၊ နအိတ် ဒီးနပူသုးဖိသုတ်တဖန် ဒီး မှီမိတ်ဟန်ဘတ် တသုဘတ်အ ယိ လီခံကတါ နဲ့မိတ်လည် တူင်လိတ်က့ဝဲလ၊ တာ်တသု တဘတ်ဘတ် အပူနှင်လီ၊

လ၊ တလဟီတ်ဟါဆါအဂီ သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ ကွဲးပတ် လီနီဝဲအဝဲသုတ် တာ်ကရကရီထိတ်ဆီလီသး၊ တာ်ဘျါ ခိတ်သုတ် ဒီး တာ်ဟါဆါအကျဲကပူ၊ ဒ်မိတ်ကရံင်စံတ်ဟါ ဆါကျဲသနူ ဒ်ကီသုလုဟါဆါကျဲ ခံဘိတ်ဘိ လ၊ ဘတ် တာ်ဟံးလီဆိးကါအီလ၊ ကီသုလုဒိတ်ဘတ်ညါအသိးနှင် လီ၊ သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ စံးဘတ်အဝဲသုတ် ကွါထံပဲာ်ဖးက့၊ တာ် လအကြားဒီးသုနီ ဟံးနီ၊ လ၊ တကြားဘတ်သုတ်တဖန်နှင် ညိကွတ်၊ ဒီးမပျဲကုဒ်ဒါအလီအိတ်အသိးနှင်တက့လီ၊ ကီ သုလုခိတ်နီဒီး တလဟီတ်ခိတ်နီသုတ်တဖန် မတါထံင်လိတ်အိတ် သကိးဖဲ ဝီရီကီဆတ်၊ ခလယံနုစံအိမ်စော်၊ ကူင်လိတ်တတ် ပိတ်သကိးဝဲ တာ်ဟံးလီတလဟီတ်ဟါဆါ အကျဲကပူဒီး တာ်ကရကရီ တာ်သူင်ထိတ်ဆီလီ၊ တာ်ဘျါခိတ်သုတ်တဖန်ဝဲ၊ တာ်ဆါတဲာ်ဝဲလ၊ တလဟီတ်ဟါဆါကရကရီအသိတဖန်အံတာ်

ယုာ်နီအမံလ၊ “တလ၊ (မိတ်) ကီသိပတ်တံာ်” (မုန်ပြည် သစ်ပါတီ) နှင်လီ၊

သုးခိတ်ဒိတ်စိတုတ်အူ ဟုတ်ကူင်အဝဲသုတ်လ၊ တာ်ကြားပတ် ထိတ်တလဟီတ်သိပတ်တံာ် ကရကရီခိတ်လ၊ နဲ့ရွှင်ကူင် (နိုင်ရွှေ ကျင်) နှင်လီ၊ နဲ့ရွှင်ကူင်အံ၊ မှီတလဟီတ်ကလုတ်ဒုတ်ကရကရီ လီခါဘတ်သးကမံးတံာ်ဖိတကလီ၊ ဖဲအဝဲလဲထိတ်သိတ်မှီတါ အိတ်ပိုင်လ၊ ကီသုလုပက်ကီခိ၊ ပက်ရီမးအခါ တလဟီတ် ကလုတ်ဒုတ်ကရကရီသုတ်တဖန် က့ပတ်လီတါစုကဝဲအယိ အဝဲ မှီက့၊ တလဟီတ်ကလုတ်ဒုတ်ကရကရီ လီခါဘတ်သးကမံးတံာ်ဖိလ၊ အိတ်တုာ်လီတဲာ်က့၊ ထဲတကမီနှင်လီ၊

နဲ့ဒမနီ တခိ တဘတ်သးဝဲလ၊ နဲ့ရွှင်ကူင် ကကဲ တလဟီတ်သိပတ်တံာ် ကရကရီဘတ်၊ မှီမိတ် အဝဲစံးလ၊ သါအဲင် ဒီးပတ်ထိတ်ကရကရီခိတ်လ၊ တလဟီတ်သိခါတပါ လအအိတ်လ၊ ကူင်တဲာ်ကီဆါနှင်လီ၊ ဘတ်ဆတ်ကီသုလုခိတ်နီသုတ်တဖန် စံးဘတ်အီလ၊ သိခါမှီကဲထိတ်ကရကရီခိတ်နီ မှီလအိတ်စိစု၊ ဒီးသုယံအယိ အဝဲကဟံးစုနဲ့ကျဲ တီခိတ်ရိတ်မဲ ပတ်တံာ်တာ် ဖံးတာ်မသုတ်တဖန် ဘူးဘူးတံာ်တံာ် ကသုလ၊ ကျဲဒ်လဲင်အဂု နှင်လီ၊ နဲ့မိတ်လည်၊ နဲ့အိတ်သွတ် ဒီး နဲ့ဟန်ခိတ် သုတ်တဖန်စုာ် ကိး တဘတ်သးလ၊ သိခါကကဲ တလဟီတ်သိပတ်တံာ် ကရကရီ ခိတ်ဘတ်အယိ အဝဲဘတ်လုက့၊ ပုအါဂတါဘတ်သးဒီး လီခံ ကတါ တာ်ဆါတဲာ်က့ဝဲလ၊ နဲ့ရွှင်ကူင် မှီတလဟီတ်သိ ပတ်တံာ် ကရကရီခိတ်လ၊ ပတ်တံာ်နဲ့ရွှင်တခိမှီဝဲ နဲ့ဒမနီ၊ သုးဂုဝီမူဒါခိတ်တခိမှီဝဲ နဲ့အိတ်သွတ်၊ နဲ့မိတ်လည် ဒီး နဲ့ဟန် ခိတ် ခံဂမီ မှီတာ်ကရကရီမူဒါခိတ်နှင်လီ၊

တလဟီတ်သိပတ်တံာ်အံ၊ ကျဲးစားလီကရကရီ တလဟီ ကမျါတခိခိ၊ သုးဂုဝီတကပ လ၊ ဘတ်တာ်တီခိတ်ရိတ်မဲအီ လ၊ နဲ့အိတ်သွတ် စုာ်ကိး လုဒုးဒုတ်ဒါ၊ မနုဒုတ်ဒါသုတ်တဖန် အဘျီဘျီအယိ တလဟီတ်မျါ အတာ်နီအိတ်အဝဲသုတ် အိတ် ထိတ်အါထိတ်က့ဝဲ ဒီး ဒီးနီဘတ်က့၊ ကမျါတာ်ဆိတ်ထွဲသုတ် တဖန် ကယိကယိနှင်လီ၊ နဲ့ဘးအိ လ၊ တဘျီခါလုဒုး နဲ့မိတ်လည် အံ၊ အဝဲသုတ်တဖန်အိတ်လ၊ ဒုတ်ဒါအတာ်ပဖိလတ်၊ တာ်ကွါစူင်ယတ်အဝဲသုတ် ထိတ်ဘိသတးဒီး တမုတ်ဘတ်လ၊ အဝဲ သုတ်လ၊ ဘတ်နှင်လီ၊ ထဲအဝဲသုတ် ခိတ်နီဒိတ်ထိ သုတ်တဖန်မီ၊ အိတ်ဘတ်အိတ်ဘတ် ဘိတ်ဘိတ်ညိညိနှင်လီ၊ မှီမိတ်အဝဲသုတ်တခိ တာ် ဖံးတအိတ်တာ်မတအိတ်၊ ဘတ်တူင်ငါလီအိတ်အသးဒ် ပုမတါ ဖိလ၊ တနုဂီတနုဂီအယိ အဝဲသုတ်ကူင်ထိတ်ဝဲလ၊ ကဟဲ က့ထိတ်မသကိးက့၊ တာ်ဒီး တလဟီတ်သိပတ်တံာ်နှင်လီ၊ နဲ့မိတ်လည် တခိ ပုလ၊ တဘျီခါ က့မသကိးတာ်ဒီးဒုတ်ဒါဝဲ လုဒုးအီတကအံ၊ အဝဲကဘတ်ရက့ဒ်တံသကိး ပုမသ ကိးတာ်ဖိတကအသိးနှင်၊ တူင်လိတ်ဝဲတသုဘတ်လုတက့နှင် လီ၊ မှီမိတ် နဲ့ဒမနီ တခိ ထိတ်ဝဲလ၊ သုးလီလံအဂ (၄၀) ဘျင် လ၊ ကဟဲက့မသကိးတာ်ဒီး တလဟီတ်သိပတ်တံာ်အံ၊ မှီတာ်ဂံာ်တာ်ဘိဖးဒိတ်တခါလ၊ တလဟီတ်သိပတ်တံာ်အဂီ နှင်လီ၊ သုးဖိလီလံလ၊ သုးအတာ်လဲခိဖျီအိတ်သုတ်တဖန် အံ၊ တာ်မှီဘတ်လုယု ကရကရီနီ နှင် တမုတ်တာ်ညိကဲာ်ဆိး ဘတ်နှင်လီ၊ မှီမိတ် နဲ့အိတ်သွတ်တခိ အဝဲတသုတ်ညါ နဲ့ဘးအိ အဂုအကျါနီတမံအယိ ကွါလ၊ နဲ့မိတ်လည်ဒီး နဲ့ဒမနီ

ခံကအတတ်ပတ်သး, တၢ်ဆၢတဲာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲတစံးအါတၢ်နီၣ် တမံၤဘၣ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ပှၤဟံၤဆၢတၢ်ဖိကဒဲကဒဲ သိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဝီအ ယိ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အူတခီ န့ၣ်လီၤကျဲၤမံၤဖိးက့ၤတၢ်လၢ တၢ် ဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဒမ့ၢ်န့ၢ် တခီထံၣ်ဝဲလၢ တၢ်လၢအဝံၤန့ၣ် ဝံၤတ့ၢ်လံ, န့ၣ်ဘးအိ သန့ၣ်က့ မ့ၢ်လၢတၢ်ဖိခိၣ်တၢ်ကလုာ်အ ယိ ဘၣ်လူၤမၤထွဲဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်ပီၤယံၤလီၤ က့ၤအသးလံ သတးဒီး တၢ်ကြၢးတူၢ်လိာ်က့ၤ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် လီၤ. သးဖိလီၤလံၤလၢအဒုးတၢ်သ့, အိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ် တၢ်လဲၤခီဖျိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်ဘၣ်သိၣ်လိမၤယုၤန့ၢ်သးဖိလၢ အသိန့ၣ် တညီဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အူစ့ၢ်ကိး တၢ်ထံၣ်လီၤပလိာ်ဃုာ်ဒီး န့ၣ်ဒမ့ၢ်န့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

ခီဖျိပှၤအါဂၤအတၢ်တဲစၢၤ, တဲဖျိၣ်အယိ န့ၣ်မိၣ်လၢတခီ ဘၣ်လူၤပှၤအါဂၤအတၢ်ဘၣ်သးဒီး တဂ့ၢ်လိာ်လၢတၢ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲစံးဝဲလၢ ပှၤအါဂၤထံၣ်လၢအကြၢးအဘၣ် အယိ မ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဒီးတူၢ်လိာ်သၢၣ်, သန့ၣ်က့ မ့ၢ်သါဝဲဒုသါ တန့ၣ်န့ၢ် န့ၣ်ဘးအိ အယိ သါတဟ့ၣ်လီၤတၢ်စုကဝဲလၢအဝဲ သ့ၣ်စုပှၤဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိ, ဘုဘုၣ်ခၣ်သး အံၤသ့ၣ်, ညၣ်အုၣ်, သိသ့ၣ်တဖၣ်ဒု မ့ၢ်ဘၣ်မၤစၢၤ သါမၤစၢၤသ့ ကစီဒိအဂ့ၢ်, ဒီးတၢ်ကဘၣ်ပာ်လီၤဆီ န့ၣ်ဘးအိ ဒီး အပှၤသ့ၣ် တဖၣ်လၢ ဘါရဲးလီၤဆီအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤအါဂၤတခီ ထံၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်ထဲအံၤဒီး ယံာ်ယံာ် တၢ်န့ၢ်ပါၤလိာ်သးကအိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢ ခံကယိကယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်က့ၢ်လၢ န့ၣ်မိၣ်လၢ အိၣ်တပခီ တ ဘျီခါ န့ၣ်ဘးအိ အံၤ လူၤဒုးအိအယိ အဝဲဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ် ဃံးတၢ်စ့ၤ, တၢ်လဲၤခီဖျိအိၣ်တၢ်ဃာ် သတးဒီး ခဲအံၤအနီၣ်က စၢ်ဒၣ်ဝဲ တူၢ်လိာ်မ့ၢ်သ့ထဲအံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဘးအိ တခီ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအိလၢ တလိာ်သးသဟီၣ်လီၤတဂ့ၤ, ကျဲးစးမၤက့ၤတၢ်လၢအဂ့ၤကတၢ်, ပှၤကမ့ၢ်ဒီး ပှၤဟံၤဆၢ တၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကန့ၣ်န့ၢ်က့ၤန့ၣ်အဂီၢ် နကဘၣ်ဟံးတၢ်ဆၢက တီၢ်တစံးအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အိသ့ၣ် ဒီး အပှၤတဖၣ် လူၤဒုးဒုၣ် ဒါဒီး မၤန့ၢ်တၢ်တနဲးနဲးသန့ၣ်က့ မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ဘးအိ သ့ၣ်တဖၣ် တခီ တၢ်စုကဝဲတအိၣ်လၢ ကလူၤဒုးဒုၣ်ဒါဒီး မၤတၢ်တသ့ နီတမံၤအယိ တၢ်တက့ၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ အဝဲလဲၤဆူ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ် အိၣ်ဒီး ဃုတၢ်မၤစၢၤလၢ မ်တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤဆီ အဝဲသ့ၣ်လၢကျိ (၅) ခိၣ်, အဝဲသ့ၣ် ဒုးဒုၣ်ဒါ မ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် စံးဝဲလၢ ကျိ (၅) ခိၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ်ကလိးကၢၣ်က့ၤဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိ အိးလံဘၢၣ်တခီ ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူသးကဝီဒိၣ်မူဒါခိၣ် (Zone Commander) သးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အူ အိၣ်လၢတၢ်ကြၢး ဟ့ၣ်လီၤဒါ တကြၢးဟ့ၣ်လီၤဒါ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်ဒိၣ်စိ တုၣ်အူတခီ မ့ၢ်လၢ န့ၣ်ဘးအိ ဒီး အပှၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်စုကဝဲ တအိၣ်ဘၣ်အယိ မၤတၢ်တသ့နီတမံၤဘၣ် သတးဒီး ဟ့ၣ်အ ခွဲးလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤဆီ ကျိ (၅) ခိၣ်ဆူ န့ၣ်ဘးအိ အအိၣ် တၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလိာ် ပှၤဟံၤဆၢတၢ်ဖိကဒဲက ဒဲန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ် န့ၣ်ဘးအိ အံၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကျိ (၅) ခိၣ်လၢ ကီၢ်သူ လုၤခိၣ်န့ၢ်အိၣ်ဝံၤ ဘၣ်တနံၤဖဲ ပှၤအါဂၤတမ့ၢ်လၢ ပာ်သ့ၣ်ပာ် သးအခါ န့ၣ်ဘးအိ ဒီးအပှၤသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဝဲဆူ န့ၣ်မိၣ်လၢ အအိၣ်တၢ်လီၤ ဘါရဲး, ဘၣ်ဖဲ န့ၣ်မိၣ်လၢဒီးအပှၤစ့ၤက အိၣ်သ

ကိးမ့ၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဘးအိ ဒီးအပှၤတဖၣ် အံၤမ့ၢ် ဒၣ်တဒုၣ်ဃီတဖုဃီအယိ န့ၣ်မိၣ်လၢ ဒီး အပှၤလၢအအိၣ်မ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒၣ်အတၢ်, တပာ်သ့ၣ်ပာ်သးတၢ်နီတမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဘးအိ ဒီးအပှၤတဖၣ် ဟံးန့ၢ် န့ၣ်မိၣ်လၢ အတၢ်စု ကဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်မိၣ်လၢ ဒီး အပှၤသ့ၣ်တ ဖၣ် လၢတၢ်တချူးခဲနီၣ်သးဘၣ်အပှၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် စု ကဝဲမဲလၢာ်အယိ မၤက့ၤတၢ်တသ့နီတမံၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်သးအခါ ဘၣ်ဖဲ န့ၣ်အိသ့ၣ်ဒီးအပှၤတနီၣ် လဲၤတလၢတၢ်, ဒီး န့ၣ်မိၣ်လၢအိၣ်တုၢ်က့ၤဒီးအပှၤ စ့ၤကအခါ န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်အိသ့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါ ကီၢ်သူလုၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိပံၤ စံးဝဲသညီသပှၤလၢ သါသးတမ့ၢ်ဘၣ် သပှၤတၢ်လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤအဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကီၢ်သူလုၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤစၢၤကသ့ၣ်လၢကျဲဒ် လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်မိၣ်လၢတခီ သးသဟီၣ်လီၤက့ၤအယိ တတဲလၢတၢ်နီတမံၤဘၣ်. စံးထီၣ်မးဝဲလၢ သါတမၤလၢတၢ် ပါၤဆၢဘၣ် သါကအိၣ်က့ၤဒ် ပှၤမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤဖိ မၤအိၣ်မၤအိ က့ၤတၢ်တဂၤအသိးလီၤ. သါတဲနဲးနဲးလံလၢ န့ၣ်ဘးအိ အံၤ န့ၣ်န့ၢ်တသ့ဘၣ် သန့ၣ်က့ ပှၤအါဂၤန့ၢ်ဒီးဘၣ်သးအိအယိ သါတအဲၣ်ဒီးတဲအါ တၢ်နီတမံၤလၢဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အူတခီ လဲၤဝဲဆူ န့ၣ်ဘးအိ အအိၣ်, တဲ န့ၢ်ပါၤအိလၢ မ်တၢ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤ န့ၣ်ဘးအိ တၢ်စုကဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်ပာ်တုၢ်ထဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ဂီၢ် (၅) ခိၣ်ဒီးန့ၣ် လီၤ. န့ၣ်ဘးအိ အံၤတူၢ်လိာ်ဝဲ သးခိၣ်ဒိၣ်စိတုၣ်အူ အတၢ်ဟ့ၣ် ကျိဟ့ၣ်ဖးအံၤ ကစီဒိဒီး န့ၣ်ဘးအိ ပာ်တုၢ်က့ၤ ကျိထဲ (၅) ခိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်နီၣ်ကစၢ်အဂီၢ်ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်ကျိလၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဝဲ န့ၣ်မိၣ်လၢ တၢ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ် လီၤ. စံးဘၣ်စ့ၢ်ကိး န့ၣ်မိၣ်လၢ လၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်မၤန့ၢ် တၢ်စု ကဝဲလၢ ဒုၣ်ဒါအအိၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်ကၣ်က့ၤဝဲ ကျိ (၅) ခိၣ်အံၤ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢ တလၢအကျိ ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီက့ၤဝဲ ဒီး အဝဲသ့ၣ်မၤသကိးက့ၤတၢ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် ဃုဃုဖိးဖိးက့ၤ န့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ် တလၢကီၢ်သီပာ်တံၣ် အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် လၢ ကီၢ်သူလုၤ ဟုဖးထီၣ်န့ၢ်ဝဲ ဒ်ဆိမိာ်ဟုဖးထီၣ်န့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ် ဖိ ဒီး အတၢ်ပာ်သး အဂ့ၤအဝါလၢ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ကလုာ် ဒုၣ်ဖိလၢ တၢ်အိၣ်မူ တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ် လီၤဃုာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

စီမ့ၢ်ပှၤသီ (ကီၢ်သူလုၤ)

လံာ်ဒီးသန့ၤတဖၣ်

- ၁. ဖူးတၢ်အယိန့ၣ် ကရင့်တော်လုန့်ရေး
- ၂. နိုင်ငွေသိမ်း - မွေးရပ်မြေမှ ယနေ့တိုင်

okD&dtwlr: tUr: oWz0

သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ခးလိကျိဖးဒိဒ်အယ် ဘှ်ဒိဝဲသဝိမိ (၄) က ဒီး သဝိမိအဟံဟးဂိဝဲတဖှ် ဝဲ ချှ်လွံဂ်ထွာ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၁၉ သီ)

သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ခးလိကျိဖးဒိဒ်အယ် ဘှ်ဒိဝဲ မိသု်သးနှ် (၁၅) နှ်တက ဝဲ ဒုပျာ်သတ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၁၆ သီ)

သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ဒွဲင်အုဝဲကဖျာ်ဟံ (၂၃) ဖျာ် ဒီး ဘုမိ (၃) ဖျာ်၊ ဆဲလိပ်မုဒ်ဗိလါ သဝိပူအါအါဂိဂိ - ချှ်လွံဂ်ထွာ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၁၄-၁၇ သီ)

သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ခးလိကျိဖးဒိဒ်အယ် ဘှ်ဒိဝဲ မိသု်မိခွါ (၁) က ဒီး ပိတ်မုဒ် (၁) တက ဝဲ ဒုသထွာ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၈ သီ)

သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ဒိဖျိသုဝဲဒုင်ကဘိယုဒီး ခးလိတါလါ သဝိပူအယ် သဝိမိလါ သဝိ (၆) ဖျာ်၊ ပူနိဒ်ဂိ (၅၂၉၅) က ဘှ်ယုထိပ်လါသဝိပူ၊ ချှ်လွံဂ်ထွာ်ကိရ်၊ မူကိဆုတ် ဟိတ်ကဝိပူ (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၁၄ သီ)

၂ သီအတိဂ်ပူ သုးမိစိရိအသုးတဖှ် ဟံခးလိတါလါကဘိပူ ၈ ဘျီအယ် ကွဲးဟးဂိဝဲ ၁၁ ဖျာ်၊ ကွဲးမိသဝဲ ၄ က ဘှ်ဒိ ၇ က ဝဲ မုဒ်တြိဂ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၇ သီ)

u&lwI [|wI*! wZ0

တံမလကပိ ဟိတ်ဒိဒ်ဖျာ် ကွဲးသရ်၊ သရ်မုဒ်မုဒ်နံ (၂၀၂၃ နှ် လါအိးကထိဘာ် ၅ သီ)

တံမလကပိ ကညိဒိကလုာ်ဟးကိရ်သုးမုဒ်နံ ပူထိတ် (၃၂) နှ် အမူး (၂၀၂၃ နှ် လါစဲးပထုဘာ် ၉ သီ)

တံမလကပိ ကညိဒိကလုာ်မထုရုမုဒ်နံ ဝဲ ဖှ်အုတ်ကိရ် (၂၀၂၃ နှ် လါအိးကူး ၁၂ သီ)

တံတၢ်ပိတ်တံသကိးဘှ်ယုး တံမလကပိ ကညိပိတ်မုဒ် အတံပုတ်ယုတ်ပုတ်ဂိလါ တံဟံဆါ တံတိဒိဒ်ရိတ်မဲအပူ (၂၀၂၃ နှ်)

ကိရ်ရုဒ်ဒိဒ်တဖှ် ဟံအိတ်သကိး ဟုတ်ဂံဟုတ်ဘါ စာသွဲဒ်သီကွဲးတဖှ် (၂၀၂၃ နှ်)

ခုတ်အိတ်ယုတ်-ကညိဒိကလုာ်စာပိတ်ကရု ဟိတ်ဒိဒ်ကပိတ်ကဝဲတံတံအိတ်ဒိဒ် (၂၀၂၃ နှ်)